EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 14.7.2021
COM(2021) 568 final

2021/0206 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

sosiaalisen ilmastorahaston perustamisesta

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa koskevalla tiedonannolla[1], jäljempänä ’Euroopan vihreän kehityksen ohjelma’, käynnistettiin Euroopan unionin uusi kasvustrategia, jonka tavoitteena on muuttaa unioni kestäväksi, oikeudenmukaisemmaksi ja vauraammaksi yhteiskunnaksi, jonka talous on moderni, resurssitehokas ja kilpailukykyinen, jossa ei vuonna 2050 ole kasvihuonekaasujen nettopäästöjä ja jossa talouskasvu on irrotettu resurssien käytöstä. Siinä vahvistetaan komission pyrkimys nostaa ilmastotavoitettaan ja tehdä Euroopasta ensimmäinen ilmastoneutraali maanosa vuoteen 2050 mennessä. Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tarpeellisuus ja arvo ovat kasvaneet entisestään covid-19-pandemian myötä, sillä pandemialla on ollut erittäin vakavat vaikutukset unionin kansalaisten terveyteen, sosiaaliseen ja taloudelliseen hyvinvointiin.

Euroopan vihreän kehityksen strategiaan ja kattavaan vaikutustenarviointiin perustuen syyskuussa 2020 annetussa komission tiedonannossa **Euroopan ilmastotavoitteiden tiukentaminen vuoteen 2030 mennessä**[2], jäljempänä ’vuoden 2030 ilmastotavoitesuunnitelma’, esitettiin unionin tavoitetason nostamista ja kattava suunnitelma korottaa unionin nettopäästöjen vähentämistä koskeva sitova tavoite vastuullisella tavalla vähintään 55 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä. Vuoden 2030 tavoitetason korottaminen antaa poliittisille päättäjille ja investoijille varmuutta tehdä päätöksiä, sillä tulevina vuosina tehtävissä päätöksissä ei saa lähteä päästötasoista, jotka ovat ristiriidassa ilmastoneutraaliuden saavuttamista vuoteen 2050 mennessä koskevan unionin tavoitteen kanssa. Unionin vuodelle 2030 asettama korotettu tavoite on ilmastonmuutosta koskevan Yhdistyneiden kansakuntien puitesopimuksen, jäljempänä ’UNFCCC’, mukaisesti allekirjoitetun Pariisin sopimuksen, jäljempänä ’Pariisin sopimus’[3], mukainen. Tavoitteena on pitää maapallon lämpötilan nousu selvästi alle kahdessa celsiusasteessa ja jatkaa toimia nousun pitämiseksi 1,5 celsiusasteessa.

Eurooppa-neuvosto hyväksyi joulukuussa 2020 pitämässään kokouksessa[4] uuden vuotta 2030 koskevan unionin sitovan tavoitteen. Eurooppa-neuvosto vahvisti 25. toukokuuta 2021 nämä päätelmät ja kehotti komissiota esittämään pikaisesti lainsäädäntöpakettinsa sekä perusteellisen selvityksen ympäristövaikutuksista sekä taloudellisista ja sosiaalisista vaikutuksista jäsenvaltioiden tasolla. Sekä unionin ilmastoneutraalius vuoteen 2050 mennessä että vähintään 55 prosentin välitavoite nettopäästöjen vähentämiseksi vuoteen 2030 mennessä vahvistetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2021/1119[5], jäljempänä ’eurooppalainen ilmastolaki’.

Eurooppalaisen ilmastolain ja Eurooppa-neuvoston päätelmien täytäntöönpanemiseksi komissio on tarkastellut uudelleen nykyistä ilmasto- ja energialainsäädäntöä ja ehdottaa **Fit for 55** -lainsäädäntöpakettia.

Unionin ilmastotavoitteiden nostaminen tarkoittaa myös sitä, että kaikkien alojen on lisättävä panostaan. Tätä varten ehdotetaan rakennusten ja tieliikenteen päästökauppaa osana

---

1 COM(2019) 640 final.
2 COM (2020) 562 final.
3 Pariisin sopimus (EUVL L 282, 19.10.2016, s. 4).
4 Eurooppa-neuvoston päätelmät 10.–11. joulukuuta 2020, EUCO 22/20 CO EUR 17 CONCL 8.
5 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1119, annettu 30 päivänä kesäkuuta 2021, puitteiden vahvistamisesta ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi ja asetusten (EY) N:o 401/2009 ja (EU) 2018/1999 muuttamisesta (eurooppalainen ilmastolaki) (EUVL L 243, 9.7.2021, s. 1).

direktiivin 2003/87/EY[6], jäljempänä ’päästökauppadirektiivi’, tarkistamista. Sen olisi tarjottava taloudellinen lisäkannustin fossiilisten polttoaineiden suoran kulutuksen vähentämiseksi ja siten vaikutettava kasvihuonekaasupäästöjä vähentävällä tavalla. Keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä pitäisi hiilen markkinahinnan käyttöönoton yhdessä muiden toimien kanssa toteutettuna vähentää rakennusten ja tieliikenteen kustannuksia ja luoda uusia investointi- ja työllistämismahdollisuuksia. Niitä voidaan hyödyntää täysimääräisesti asianmukaisilla työmarkkina- ja osaamispolitiikoilla, joita tuetaan EU:n tasolla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/1057[7] perustetusta Euroopan sosiaalirahasto plussasta (ESR+) ja asetuksen (EU) 2021/1056 nojalla perustetusta oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta[8].

Fossiilisten polttoaineiden hinnannousulla on kuitenkin merkittäviä sosiaalisia ja jakeluun liittyviä vaikutuksia, jotka voivat vaikuttaa suhteettomasti haavoittuviin kotitalouksiin, haavoittuviin mikroyrityksiin ja haavoittuviin liikenteen käyttäjiin, jotka käyttävät muita suuremman osan tuloistaan energiaan ja liikenteeseen ja joilla ei kaikilla alueilla ole mahdollisuutta käyttää vaihtoehtoisia, kohtuuhintaisia liikkuvuus- ja liikenneratkaisuja. Tällaiset haavoittuviin ryhmiin kohdistuvat vaikutukset vaihtelevat jäsenvaltioittain, ja hintavaikutukset tuntuvat todennäköisesti voimakkaammin niissä jäsenvaltioissa ja väestöryhmissä ja niillä alueilla, joiden ansiotaso on keskiarvoa alhaisempi. Hiilen hinnoittelu nostaa polttoaineiden hintaa, ja sen seurauksena voidaan päästökaupasta saatavien lisätulojen avulla keventää haavoittuviin ryhmiin kohdistuvaa rasitetta.

Perustetaan sosiaalinen ilmastorahasto, jäljempänä ’rahasto’, jotta voidaan puuttua sosiaalisiin ja jakaumavaikutuksiin, joita kaikkein haavoittuvimmassa asemassa oleville aiheutuu päästökauppajärjestelmän käyttöönotosta kahdella uudella alalla, rakennusten alalla ja tieliikenteessä. Komissio esittää tämän ehdotuksen edellyttämiä mukautuksia unionin talousarviokehykseen osana tulevaa omien varojen pakettia, johon sisältyy ehdotus monivuotisen rahoituskehyksen muuttamiseksi[9]. Osa rakennusten ja tieliikenteen päästökaupasta kertyvistä tuloista kartuttaa unionin talousarviota, ja prosenttiosuus siitä vastaa periaatteessa uutta rahastoa. Komissio aikoo myös esittää ennen vuoden loppua ehdotuksen neuvoston suositukseksi siitä, miten toivotun vihreän siirtymän sosiaalisia näkökohtia voitaisiin käsitellä.

Rahastolla pyritään lieventämään hiilen uudenlaisen hinnoittelun hintavaikutuksia, ja sen olisi tarjottava jäsenvaltioille rahoitusta niiden politiikkojen tukemiseksi, joilla puututaan tällaisen päästökaupan sosiaalisiin vaikutuksiin haavoittuviin kotitalouksiin, haavoittuviin mikroyrityksiin ja haavoittuviin liikenteen käyttäjiin. Tämä olisi saavutettava erityisesti tilapäisellä tulotuella sekä toimenpiteillä ja investoinneilla, joiden tarkoituksena on vähentää keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä riippuvuutta fossiilisista polttoaineista parantamalla rakennusten energiatehokkuutta, siirtymällä rakennusten lämmityksessä ja jäähdytyksessä muihin kuin hiiliperäisiin energialähteisiin, mihin kuuluu myös uusiutuvista lähteistä peräisin

---

6 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/87/EY, annettu 13 päivänä lokakuuta 2003, kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmän toteuttamisesta unionissa (EUVL L 275, 25.10.2003, s. 32).

7 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1057, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, Euroopan sosiaalirahasto plussan (ESR+) perustamisesta ja asetuksen (EU) N:o 1296/2013 kumoamisesta (EUVL L 231, 30.6.2021, s. 21).

8 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1056, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, oikeudenmukaisen siirtymän rahaston perustamisesta (EUVL L 231, 30.6.2021, s. 1).

9 Muutettu ehdotus neuvoston asetukseksi (EU) 2020/2093 vuosia 2021–2027 koskevan monivuotisen rahoituskehyksen vahvistamisesta, COM/2021/XXX final.

olevan energian integrointi, sekä parantamalla päästöttömän ja vähäpäästöisen liikkuvuuden ja liikenteen saatavuutta.

- **Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa**

Sosiaalisen ilmastorahaston perustamisen taustalla on pyrkimys ratkaista osaltaan unionin vihreään siirtymään liittyviin sosiaalisten ja rasitteiden epätasaiseen jakautumiseen liittyviä haasteita. Se on johdonmukainen suhteessa unionin ilmastopolitiikkaan sekä unionin ja jäsenvaltioiden Pariisin sopimuksen nojalla tekemiin sitoumuksiin. Rahastoa perustettaessa otetaan huomioon unionin tiukennetut ilmastotavoitteet, jotka vahvistettiin Eurooppa-neuvoston joulukuussa 2020 ja toukokuussa 2021 antamissa päätelmissä, sekä eurooppalaisen ilmastolain säännökset. Rahaston tarkoituksena on erityisesti keventää rakennusten ja tieliikenteen päästökaupan hintavaikutuksista aiheutuvaa sosiaalisia rasituksia ja niiden epätasaista jakautumista ja helpottaa puhtaita investointeja tämän taakan vähentämiseksi. Sosiaaliset näkökohdat on huomioitu myös muussa näihin aloihin vaikuttavassa ilmasto-, energia- ja liikennelainsäädännössä, kuten Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2012/27/EU[10], jäljempänä ’energiatehokkuusdirektiivi’, ja päästökauppadirektiivin nykyisissä säännöksissä, joista molemmat antavat jo ymmärtää, että varojen ja tulojen käytössä olisi otettava huomioon sosiaaliset näkökohdat. Uusi rahasto täydentää nykyisiä budjettivälineitä, joissa keskitytään siirtymän edellyttämiin investointeihin ja osaamiseen.

Euroopan vihreän kehityksen ohjelman ja eurooppalaisen ilmastolain ilmastoneutraaliustavoite sekä rinnakkaiset vihreä ja digitaalinen siirtymä ovat unionin keskeisiä painopisteitä. **”Fit for 55”** -paketti, Next Generation EU -väline ja monivuotinen rahoituskehys vuosiksi 2021–2027 auttavat saavuttamaan rinnakkaista vihreää ja digitaalista siirtymää, joihin Eurooppa pyrkii. Yhdistämällä nämä politiikat pystytään ratkaisevasti edistämään talouskriisin ratkaisemista, helpottamaan covid-19-pandemiasta toipumista ja nopeuttamaan siirtymistä puhtaaseen ja kestävään talouteen liittämällä yhteen ilmastotoimet ja talouskasvu sekä sosiaalinen ja alueellinen yhteenkuuluvuus.

Covid-19-pandemian vakavat vaikutukset unionin kansalaisten terveyteen ja taloudelliseen hyvinvointiin ovat lisänneet entisestään vihreän siirtymän tarpeellisuutta ja arvoa. Rahaston toiminta alkaa elpymisvälineen[11] ja elpymis- ja palautumistukivälineen[12] kahden viimeisen vuoden aikana. Ne ovat unionin toimenpiteitä, joilla lievennetään covid-19-pandemian taloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia ja tehdään unionin talouksista ja yhteiskunnista kestävämpiä, selviytymiskykyisempiä ja paremmin valmistautuneita vihreän siirtymän ja digitaalisen siirtymän haasteisiin ja mahdollisuuksiin. Rahaston vuoteen 2032 jatkuva toiminta on johdonmukaista suhteessa aiempiin toimenpiteisiin. Myös vuonna 2027 päättyvää oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa rahoitetaan monivuotisesta rahoituskehyksestä. Rahaston toimintaa olisi siten jatkettava vielä viisi vuotta sen jälkeen.

Toimien hallinnointi ja muotoilu

---

10 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/27/EU, annettu 25 päivänä lokakuuta 2012, energiatehokkuudesta, direktiivien 2009/125/EY ja 2010/30/EU muuttamisesta sekä direktiivien 2004/8/EY ja 2006/32/EY kumoamisesta (EUVL L 315, 14.11.2012, s. 1).

11 Neuvoston asetus (EU) 2020/2094, annettu 14 päivänä joulukuuta 2020, Euroopan unionin elpymisvälineen perustamisesta covid-19-kriisin jälkeisen elpymisen tukemiseksi (EUVL L 433I, 22.12.2020, s. 23).

12 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

Euroopan vihreän kehityksen ohjelmassa tunnustettiin, että sosiaalisesti oikeudenmukaisen siirtymän tarve on otettava huomioon myös unionin ja kansallisen tason politiikoissa. Tähän sisältyvät investoinnit kohtuuhintaisten ratkaisujen tarjoamiseksi niille, joihin hiilen hinnoittelupolitiikka vaikuttaa pahiten ja joilla on huonomman edellytykset selviytyä siitä, esimerkiksi parantamalla julkista liikennettä, sekä toimenpiteitä, joilla vähennetään energiaköyhyyttä ja puututaan siihen ja edistetään uudelleenkoulutusta. Tämä on Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteiden 1 ja 20 mukaista, sillä toimilla voidaan helpottaa työmarkkinoilla tapahtuvia siirtymiä rinnakkaisten siirtymien yhteydessä ja toipua covid-19-pandemian sosioekonomisista vaikutuksista ja varmistaa keskeisten palvelujen, kuten energian ja liikkuvuuden, saatavuus kaikille.

Ilmastopolitiikan puitteiden mukaan jäsenvaltioiden on saatettava yhdennetyt kansalliset energia- ja ilmastosuunnitelmansa ajan tasalle vuonna 2023 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1999[13], jäljempänä ’hallintomalliasetus’, mukaisesti. Kymmenvuotisissa kansallisissa energia- ja ilmastosuunnitelmissa kuvataan toimia, joita EU:n jäsenvaltiot aikovat toteuttaa energiatehokkuuden, uusiutuvien energialähteiden ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisen alalla, ja ne kattavat jo energiaköyhyyden nykyisen lainsäädännön puitteissa. Komissio seuraa edistymistä ja raportoi siitä osana energiaunionia koskevaa kertomusta. Rahasto ja ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelmat toteutetaan ottaen huomioon suunnitellut uudistuksen ja kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien sitoumukset ja niiden puitteissa. Hallinnollisten lisäkustannusten minimoimiseksi ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelmien esittämisen ja hyväksymisen aikataulu on sovitettu yhteen jo olemassa olevan kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman prosessin kanssa.

Rahaston täytäntöönpano jäsenvaltioiden ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelmien avulla on sopusoinnussa myös useista muista sosiaalisesti oikeudenmukaista siirtymää edistävistä EU:n välineistä tuettavien politiikkojen ja toimien kanssa. Näitä ovat muun muassa Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin toimintasuunnitelma[14], jolla pyritään sosiaalisesti oikeudenmukaiseen ja oikeudenmukaiseen vihreään siirtymään kaikille eurooppalaisille, Euroopan sosiaalirahasto plus (ESR+), asetuksen (EU) 2021/1056 mukaiset oikeudenmukaisen siirtymän suunnitelmat, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/31/EU[15] mukaiset jäsenvaltioiden pitkän aikavälin rakennusten perusparantamisstrategiat ja energiaköyhyyden seurantakeskus, joka tukee jäsenvaltioiden toimia energiaköyhyyden ja siihen liittyvien politiikkayhdistelmien lievittämisessä ja seurannassa energiaköyhyydestä annetun komission suosituksen[16] mukaisesti.

Sosiaalisen ilmastorahaston avulla edistetään myös EU:n toimintasuunnitelman ”Kohti ilman, veden ja maaperän saasteettomuutta”[17] täytäntöönpanoa; säädöksellä pyritään maksimoimaan synergiat hiilestä irtautumisen ja saasteettomuustavoitteen välillä. Tätä varten toimenpiteitä ja

---

13 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1999, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, energiaunionin ja ilmastotoimien hallinnosta, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 663/2009 ja (EY) N:o 715/2009, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 94/22/EY, 98/70/EY, 2009/31/EY, 2009/73/EY, 2010/31/EU, 2012/27/EU ja 2013/30/EU, neuvoston direktiivien 2009/119/EY ja (EU) 2015/652 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 525/2013 kumoamisesta (EUVL L 328, 21.12.2018, s. 1).

14 Eurooppa-neuvosto hyväksynyt 24. ja 25. kesäkuuta 2021.

15 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/31/EU, annettu 19 päivänä toukokuuta 2010, rakennusten energiatehokkuudesta (EUVL L 153, 18.6.2010, s. 13).

16 Komission suositus (EU) 2020/1563, annettu 14 päivänä lokakuuta 2020, energiaköyhyydestä C/2020/9600 (EUVL L 357, 27.10.2020, s. 35).

17 COM(2021) 400.

investointeja suunnataan myös toimiin (esim. lämmitysjärjestelmät ja -kattilat), joilla voidaan samanaikaisesti vähentää ilman saastumista, koska saastumisen torjunta on myös kamppailua oikeudenmukaisuuden ja tasa-arvon puolesta. Ympäristön pilaantumisen haitallisimmat vaikutukset ihmisten terveyteen kohdistuvat tyypillisesti kaikkein haavoittuvimpiin ryhmiin.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

- **Oikeusperusta**

Tämän sosiaalisen ilmastorahaston perustamista koskevan asetusehdotuksen oikeusperustana ovat Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä ’SEUT-sopimus’, 91 artiklan 1 kohdan d alakohta, 192 artiklan 1 kohta ja 194 artiklan 1 kohdan c alakohta.

Rahaston tarkoituksena on paneutua ilmastonmuutoksen kannalta välttömättämän vihreään siirtymään liittyviin sosiaalisiin rasituksiin ja niiden epätasaisesta jakautumisesta syntyviin haasteisiin, ja kannustamaan tarvittaviin toimenpiteisiin, joilla lievennetään päästökaupan sosiaalisia seurauksia rakennus- ja maantieliikenteen aloilla.

SEUT-sopimuksen 192 artiklan 1 kohdan mukaan unioni myötävaikuttaa muun muassa ympäristön laadun säilyttämiseen, suojeluun ja parantamiseen, sellaisten toimenpiteiden edistämiseen kansainvälisellä tasolla, joilla puututaan alueellisiin tai maailmanlaajuisiin ympäristöongelmiin, ja erityisesti ilmastonmuutoksen torjuntaan. Unionin ympäristöpolitiikalla pyritään suojelun korkeaan tasoon ottaen huomioon tilanteiden moninaisuus unionin eri alueilla. Myös kestävään liikenteeseen tähtäävät toimenpiteet hyväksytään näiden säännösten nojalla.

Rahastolla puututaan erityisesti haavoittuvien kotitalouksien ja haavoittuvien mikroyritysten energiaköyhyyden haasteisiin. Sillä olisi tuettava toimenpiteitä, joilla edistetään energiatehokkuutta, energiansäästöä ja uusien ja uusiutuvien energiamuotojen kehittämistä SEUT-sopimuksen 194 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti.

Rahastolla on myös puututtava haavoittuviin liikenteen käyttäjien tilanteeseen. Sillä olisi tuettava toimenpiteitä, joilla helpotetaan päästöttömien ja vähäpäästöisten liikkuvuus- ja liikenneratkaisujen, myös julkisen liikenteen, saatavuutta ja edistetään siten SEUT-sopimuksen 91 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettujen yhteisen liikennepolitiikan tavoitteiden saavuttamista.

- **Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)**

Rahasto on perustettu täydentämään rakennusten ja tieliikenteen päästökauppaa, jota on määrä soveltaa kaikkialla unionissa. Rakennusten ja tieliikenteen kasvihuonekaasupäästöjen yhdenmukaisen hinnan soveltaminen vaikuttaa eri jäsenvaltioissa ja eri alueilla eri tavalla. Rahastosta annetaan tukea jäsenvaltioille, jotta ne voivat rahoittaa johdonmukaisen joukon toimenpiteitä, joihin voi sisältyä myös väliaikainen suora tulotuki, ja investointeja, joita pidetään tarpeellisina unionin ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi ja erityisesti kohtuuhintaisen ja kestävän lämmityksen, jäähdytyksen ja liikkuvuuden varmistamiseksi. Tukea myönnettäessä olisi otettava huomioon jäsenvaltioiden ja niiden alueiden erot, alueelliset energiaköyhyyskartat sekä huonojen tie- tai rautatieyhteyksien syrjäseutu- ja maaseutualueet. Nämä toimenpiteet ja investoinnit, mukaan lukien tilapäinen suora tulotuki, hyödyttävät kotitalouksia, mikroyrityksiä ja liikenteen käyttäjiä, jotka ovat haavoittuvassa asemassa ja joihin rakennusten ja tieliikenteen päästökauppa vaikuttaa erityisesti, koska säänneltyjen yritysten odotetaan siirtävän kustannukset loppukuluttajille.

Unionin talousarviosta myönnettävä rahoitus keskitetään toimiin, joiden tavoitteita ei voida saavuttaa riittävällä tavalla pelkästään kaikkien jäsenvaltioiden toimin (”tarpeellisuustesti”) ja joissa unionin toimet voivat tuoda lisäarvoa jäsenvaltioiden yksinään toteuttamiin toimiin verrattuna. Tässä tapauksessa jakomenetelmässä otetaan huomioon eri jäsenvaltioiden erityistarpeet. Unionin ohjelman perustamisella varmistetaan myös, että kaikki jäsenvaltiot voivat toteuttaa toimenpiteitä unionin tason ilmastotoimien täydentämiseksi. Jäsenvaltiot suunnittelevat ja valitsevat toimenpiteet ja investoinnit itse, koska niillä on parhaat edellytykset suunnitella toimenpiteitä, joissa otetaan huomioon kansalliset erityispiirteet.

Jäsenvaltioiden olisi esitettävä kattava joukko toimenpiteitä ja investointeja, jotka rahastosta rahoitetaan ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelman yhteydessä ja jotka on toimitettava hallintoasetuksen mukaisen kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman päivityksen yhteydessä.

Unionin tason toimet ovat tarpeen, jotta vihreä siirtymä voidaan saavuttaa nopeasti ja kestävästi ja siten, että ketään ei jätetä jälkeen. Sen vuoksi tarvitaan unionin tason toimia, jotta voidaan reagoida rakennus- ja tieliikenteen päästökaupan sosiaalisiin haasteisiin koordinoidulla ja asianmukaisella tavalla (”tehokkuuskriteeri”). Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tätä tavoitetta yksin, ja unionin toimilla voidaan saada aikaan lisäarvoa perustamalla väline, jolla tuetaan jäsenvaltioita taloudellisesti kipeästi tarvittavien toimenpiteiden ja investointien suunnittelussa ja toteuttamisessa.

- **Suhteellisuusperiaate**

Ehdotus on suhteellisuusperiaatteen mukainen, koska siinä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen asetetun tavoitteen saavuttamiseksi unionin tasolla.

- **Toimintatavan valinta**

Edellä olevissa jaksoissa kuvattuja tavoitteita ei voida saavuttaa lainsäädännön yhdenmukaistamisen avulla tai jäsenvaltioiden vapaaehtoisilla toimilla. Ne voidaan saavuttaa ainoastaan asetuksella. Kaikkiin jäsenvaltioihin sovellettava asetus on myös sopivin oikeudellinen väline järjestää rahoitustuen myöntäminen, sillä näin voidaan varmistaa jäsenvaltioiden yhdenvertainen kohtelu.

Suurin osa uuden päästökauppajärjestelmän tuloista käytetään jäsenvaltioiden kansallisiin talousarvioihin, ja ne olisi käytettävä ilmastoon liittyviin tarkoituksiin, myös uuden päästökaupan sosiaalisten vaikutusten käsittelyyn. Jäsenvaltioita kannustetaan käyttämään näitä tuloja ja osoittamaan muista unionin ohjelmista saatavilla olevaa lisärahoitusta toimenpiteisiin, joilla tuetaan elinkeinoelämän alojen sosiaalisesti oikeudenmukaista hiilestä irtautumista. Unionin talousarviossa suoraan hallinnoitava uusi rahasto täydentää näitä toimenpiteitä siten, että ne koskevat erityisesti rakennusten ja tieliikenteen päästökaupan sosiaalisia haasteita ja liittyvät niihin suoraan soveltamalla tulossuuntautunutta integroitua lähestymistapaa, joka perustuu sovittuun suunnitelmaan ja jossa on selkeät tavoitteet, välitavoitteet ja suoritteet. Rahastoa koskevassa jakoperusteessa otetaan huomioon odotettujen vaikutusten epätasaisuus jäsenvaltioiden välillä ja sisällä.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

- **Jälkiarvioinnit/toimivuustarkastukset**

Tähän ehdotukseen ei liittynyt jälkiarviointia tai toimivuustarkastusta, koska unionin ilmastotavoitteiden tiukentamista ei ole vielä aloitettu.

- **Sidosryhmien kuuleminen**

Komissio pyysi jäsenvaltioita, yksityisen sektorin teollisuuden edustajia, kansalaisjärjestöjä, tutkimuslaitoksia ja akateemisia laitoksia, ammattiliittoja ja kansalaisia antamaan palautetta ja näkemyksiä rakennusten ja tieliikenteen alojen mahdollisesta päästökaupasta, myös sen sosiaalisista seurauksista.

Komissio keräsi ensimmäisen julkisen kuulemiskierroksen, ennen kuin se hyväksyi vuoden 2030 ilmastotavoitesuunnitelmaa koskevan tiedonannon, jossa ehdotettiin unionin tavoitetason nostamista ja kattavaa suunnitelmaa unionin sitovan tavoitteen nostamiseksi vastuullisella tavalla vuoteen 2030 mennessä siten, että päästöjen nettovähennys on vähintään 55 prosenttia.

Komissio järjesti kunkin **Fit for 55** -pakettiin kuuluvan ehdotuksen osalta toisen verkkokuulemiskierroksen. Päästökauppadirektiivin tarkistamiseen, mukaan lukien rakennusten ja tieliikenteen päästökauppa, saatiin lähes 500 vastausta[18]. Sitä ennen komissio pyysi palautetta päästökauppadirektiivin tarkistuksen alustavasta vaikutustenarvioinnista[19], mukaan lukien alustavat pohdinnat ja toimintavaihtoehdot päästökauppajärjestelmän mahdollista perustamista varten.

Rakennusten ja tieliikenteen alojen osalta useat sidosryhmät, kuten työnantaja- ja työntekijäpuolten työmarkkinaosapuolet, suhtautuvat yleisesti ottaen epäilevästi päästökaupan laajentamiseen näille aloille. Esitetyistä vaihtoehdoista monenlaisten sidosryhmien parhaaksi arvioitu toimintavaihtoehto oli aloittaa rakennus- ja maantieliikennealojen erillisellä itsenäisellä järjestelmällä, kuten päästökauppajärjestelmän tarkistamista koskevassa ehdotuksessa todetaan. Useat sidosryhmät viittasivat myös sosiaalisiin vaikutuksiin, joita lämmitys- ja liikennepolttoaineiden hinnannousulla on kaikkein haavoittuvimpiin kotitalouksiin. Erityisesti korostettiin, että pienituloiset kotitaloudet saattavat tarvita tukea toteuttaakseen tarvittavat investoinnit energiatehokkuuteen sekä päästöttömään ja vähäpäästöiseen liikkuvuuteen ja liikenteeseen.

- **Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö**

Tämä ehdotus perustuu vuoden 2030 ilmastotavoitesuunnitelmaan liittyvässä vaikutustenarvioinnissa[20] kerättyyn näyttöön, päästökauppadirektiivin[21] tarkistamista tukevaan vaikutustenarviointiin, komission pitkän aikavälin strategian[22] tueksi tehtyyn analyysiin ja muissa samanaikaisissa Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaan liittyvissä aloitteissa koottuun asiaankuuluvaan näyttöön sekä aikaisempiin rakennuksia ja maantieliikennettä koskeviin tutkimuksiin.

---

18 Kuuleminen oli avoinna 12 viikon ajan 13. marraskuuta 2020 ja 5. helmikuuta 2021 välisenä aikana. Kuulemisen tulokset ovat saatavilla seuraavalla Internet-sivustolla: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12660-Updating-the-EU-Emissions-Trading-System/public-consultation_fi

19 Alustavasta vaikutustenarvioinnista saatiin palautetta 29 lokakuuta 2020–26. marraskuuta 2020, ja siihen saatiin noin 250 vastausta. Kuulemisen tulokset ovat saatavilla seuraavalla Internet-sivustolla: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12660-Ilmastonmuutos-EUn-paastokauppajarjestelman-paivittaminen_fi

20 SWD(2020)176, erityisesti 6.5.2. kohta.

21 [Liitteenä oleva vaikutustenarviointi]

22 Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle, alueiden komitealle ja Euroopan investointipankille – Puhdas maapallo kaikille – Eurooppalainen visio kukoistavasta, nykyaikaisesta, kilpailukykyisestä ja ilmastoneutraalista taloudesta, COM(2018) 773 final.

- **Vaikutustenarviointi**

Ehdotetussa rahastossa käsiteltyjä ongelmia ja mahdollisia ratkaisuja analysoidaan kahdessa peräkkäisessä vaikutustenarvioinnissa, minkä vuoksi erityistä vaikutustenarviointia ei tehty.

Vuoden 2030 ilmastotavoitesuunnitelman perustana olevassa vaikutustenarvioinnissa todettiin, että vuoden 2030 päästötavoitteen nostaminen 55 prosentin vähennykseen lisää kotitalouksien energiaan liittyvien menojen osuutta noin 0,7-0,8 prosenttiyksikköä. Kuluttajahintojen muutokset vaikuttavat kotitalouksiin eri tavoin riippuen niiden menorakenteesta, tulotasosta ja -lähteistä, varallisuudesta ja kotitalouden koostumuksesta.

Ilmastotavoitteiden nostamisesta aiheutuvat suhteellisten hintojen arvioidut muutokset vaikuttaisivat pienituloisiin huomattavasti enemmän kuin suurituloisiin. Näihin tuloksiin ei kuitenkaan sisälly huutokauppatulojen uudelleenjako. Jos esimerkiksi otetaan käyttöön kunkin jäsenvaltion huutokauppatulojen kiinteämääräinen uudelleenjako kotitalouksien koon perusteella, tämä voisi vaikuttaa myönteisesti koko unionin väestön alhaisimman desiilin menoihin ja vähentää huomattavasti kaikkiin muihin menoluokkiin kohdistuvaa kielteistä vaikutusta. Vaikutustenarvioinnissa todettiin myös, että jos uudelleenjakomekanismi todella toteutetaan, se voitaisiin kohdentaa huomattavasti paremmin alhaisempien tulo- ja menodesiilien tarpeisiin. Tämä mahdollistaisi suuremman korvauksen ja tuen niille kotitalouksille, jotka tarvitsevat hiilen hinnoittelusta saatavia tuloja.

Tätä analyysiä tarkennetaan päästökauppadirektiivin muuttamista koskevaan ehdotukseen liittyvässä vaikutustenarvioinnissa, joka liittyy **Fit for 55** -pakettiin. Siinä keskitytään erityisesti rakennusten ja tieliikenteen päästökaupan käyttöönottoon ja analysoidaan sen sosiaalisia vaikutuksia erityisesti pienituloisiin ja haavoittuviin kotitalouksiin. Siinä jaotellaan kotitalouksien energiamenot polttoainekustannuksiin ja investointien pääomakustannuksiin sekä tärkeimpien kotitalouksien tuloryhmien ja jäsenvaltioiden tuloryhmien mukaan.

Asuinrakennusinvestointien odotetaan kasvavan unionissa **Fit for 55** -paketin seurauksena 0,4–0,7 prosenttiyksikköä perusskenaarioon verrattuna vuoteen 2030 mennessä. Hiilen hintalähtöisemmässä politiikassa investointimenot kasvavat vähemmän kuin tasapainoisemmassa politiikkayhdistelmässä. Kustannustehokkaassa politiikkayhdistelmässä matalatuloisten kotitalouksien investointimenojen kasvu olisi kaikissa jäsenvaltioiden tuloryhmissä yli kaksinkertainen keskimääräiseen kotitalouteen verrattuna. Kasvu on selvästi unionin keskiarvoa suurempi niissä jäsenvaltioissa, joiden BKT asukasta kohden on alle 60 prosenttia unionin keskiarvosta. Tämä osoittaa rahoituksen saatavuuden merkityksen asuntokannan perusparantamisessa ja energiatehokkaiden laitteiden hankinnassa erityisesti alemman tulotason jäsenvaltioissa.

Päästökauppadirektiivin tarkistamista koskevassa vaikutustenarvioinnissa todettiin, että rakennusten päästökauppa ei vaikuta kotitalouksiin tasapuolisesti, mutta sillä olisi todennäköisesti regressiivinen vaikutus käytettävissä oleviin tuloihin, sillä pienituloiset kotitaloudet käyttävät yleensä suuremman osan tuloistaan lämmitykseen. Lisäksi yhdenmukaistetun hiilen hinnan käyttöönoton vaikutus jäsenvaltioiden kuluttajahintoihin vaihtelee hyvin paljon riippuen kyseisten polttoaineiden nykyisestä verotasosta, koska fossiilisten polttoaineiden hinnat ennen veroja vastaavat osapuilleen toisiaan. Polttoaineiden kokonaismenot prosenttiosuutena tuloista pysyvät kuitenkin keskimäärin lähes ennallaan. Tämä tarkoittaa sitä, että polttoainemenoissa voidaan saavuttaa säästöjä hinnankorotuksista huolimatta edellyttäen, että toteutetaan kustannustehokkaita investointeja. Jos nämä investoinnit toteutuvat, alemman tulotason kotitaloudet ovat keskimäärin paremmassa asemassa kuin keskituloiset kotitaloudet. Alhaisen tulotason jäsenvaltioiden ryhmässä polttoainemenojen osuus kotitalouksien kulutusmenoista kasvaa kaikissa tuloryhmissä ja voimakkaammin pienituloisissa kotitalouksissa. Jos tarvittaviin energiatehokkuuteen,

kunnostamiseen ja uusiutuvaan energiaan tehtäviin investointeihin ryhdytään, polttoaineiden hinnannousuun liittyvä haaste on edelleen vähäinen ja kohdistuu alhaisen tulotason jäsenvaltioiden pienituloisiin kotitalouksiin.

Tieliikenteen osalta kestävän ja älykkään liikkuvuuden strategiassa ja vuoteen 2030 ulottuvaan ilmastotavoitesuunnitelmaan liittyvässä vaikutustenarvioinnissa on todettu, että investoinnit, joilla pyritään lisäämään päästöttömien ja vähäpäästöisten ajoneuvojen kysyntää ja nopeuttamaan lataus- ja tankkausinfrastruktuurin käyttöönottoa, ovat keskeisessä asemassa pyrittäessä saavuttamaan tavoite vähentää merkittävästi maantieliikenteen hiilidioksidipäästöjä vuoteen 2030 mennessä.

Päästökauppadirektiivin tarkistamista koskevaan ehdotukseen liitetyssä vaikutustenarvioinnissa todetaan, että tieliikenteen päästökaupan vaikutukset kotitalouksiin ovat vaihtelevia. Liikennemenojen osuus on yleensä suurin kotitalouksien tuloluokkien ala- ja keskiosissa (koska pienituloisimmilla kotitalouksilla ei ole käytössään yksityisiä ajoneuvoja).

Vaikutustenarvioinnissa todetaan kuitenkin myös, että vaikka hiilen hinnoittelu lisää kuluttajien energiakustannuksia, se nostaa samalla tuloja, joita voidaan käyttää uudelleeninvestointeihin, ilmastotoimien edistämiseen ja hiilen hinnoittelun sosiaalisiin tai jakaumavaikutuksiin puuttumiseen. Kyseisen päästökauppajärjestelmän mukaisesta päästöoikeuksien huutokaupasta saatavat tulot voidaan käyttää erilaisten uudelleenjakomekanismien kautta korvauksena kuluttajille, energiatehokkuuteen tai uusiutuviin energialähteisiin tehtävien investointien tukemiseen tai muihin vaihtoehtoihin.

- **Sääntelyn toimivuus ja yksinkertaistaminen**

EU:n päästökauppalainsäädännössä on johdonmukaisesti suosittu lähestymistapoja, joilla minimoidaan sekä talouden toimijoille että viranomaisille aiheutuva sääntelyrasite.

Parempaa sääntelyä koskevan komission sitoumuksen mukaisesti tämä ehdotus on laadittu ottaen huomioon sidosryhmien kannanotot (ks. myös asiantuntemuksen keruuta ja käyttöä koskeva jakso).

Hallinnollisten lisätoimien minimoimiseksi on ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelmat toimitettava yhdessä voimassa olevien kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien päivittämisen kanssa. Kansallisissa energia- ja ilmastosuunnitelmissa on jo yksityiskohtainen katsaus rahaston painopisteenä oleviin energiaköyhyysongelmiin. Vastaavasti rakennusten perusparantamista, kestävää liikennettä ja tieliikenteen hiilivapaaseen talouteen siirtymistä koskevia hankkeita on jo käsitelty laajasti kansallisissa elpymis- ja palautumissuunnitelmissa.

Tarvittava hallinnollinen lisätyö lankeaisi pääasiassa viranomaisille, kun taas viimekätisiä hyötyjä koituisi kotitalouksille, mikroyrityksille ja liikenteen käyttäjille. Tulo- ja työllisyysmahdollisuudet hyödyttäisivät paikallisia, usein pieniä ja keskisuuria yrityksiä.

- **Perusoikeudet**

Ehdotuksella on myönteinen vaikutus unionin perusoikeuksien säilyttämiseen ja kehittämiseen sekä osallisuuden ja syrjimättömyyden periaatteisiin olettaen, että jäsenvaltiot pyytävät ja saavat tukea asiaan liittyvillä aloilla, joita voidaan rahoittaa rahastosta.

Hiilen hinnoittelu vaikuttaa erityisesti naisiin, sillä heidän osuutensa yksinhuoltajaperheistä on 85 prosenttia. Yksinhuoltajaperheissä lasten köyhyysriski on erityisen suuri. Sukupuolten tasa-arvo ja yhtäläiset mahdollisuudet kaikille sekä näiden tavoitteiden valtavirtaistaminen on otettava huomioon, ja niitä on edistettävä koko rahaston toiminnan ajan. Lisäksi 87 miljoonaa eurooppalaista, joilla on jonkinlainen vamma, asuu yksityistalouksissa, ja heillä on merkittävä köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen riski (28,5 prosenttia verrattuna 18,6 prosenttiin muista unionissa asukkaista vuonna 2019).

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Rahaston kokonaismäärärahat kaudella 2025–2032 ovat 72,2 miljardia euroa käypinä hintoina. Komissio aikoo piakkoin ehdottaa asetuksen kohdennettua muutosta vuosien 2021–2027 monivuotiseen rahoituskehykseen, jotta siihen voidaan sisällyttää 23,7 miljardin euron lisämenot kaudella 2025–2027. Menot olisi jaettava etupainotteisesti ennen uuden päästökauppajärjestelmän sujuvaa käyttöönottoa ja sen tueksi. Kaudelle 2028–2032 varattu 48,5 miljardin euron määrä riippuu siitä, onko käytettävissä varoja SEUT-sopimuksen 312 artiklassa tarkoitetun sovellettavan monivuotisen rahoituskehyksen vuotuisiin enimmäismääriin nähden. Komissio tekee tätä koskevan ehdotuksen ennen 1. heinäkuuta 2025[23].

Rahaston rahoituspuitteiden olisi periaatteessa vastattava 25:tä prosenttia odotetuista tuloista, jotka aiheutuvat rakennusten ja tieliikenteen sisällyttämisestä päästökauppadirektiivin soveltamisalaan, kun otetaan huomioon niiden suora yhteys uuteen päästökauppajärjestelmään. Omia varoja koskevan päätöksen muuttamista koskevassa ehdotuksessa esitetään, miten jäsenvaltioiden olisi asetettava tarvittavat tulot unionin talousarvion käyttöön omina varoina.

Rahasto rahoitetaan näin ollen kaudella 2025–2032 unionin talousarvion omista varoista, joihin sisältyvät vuodesta 2026 alkaen rakennusten ja tieliikenteen päästökaupasta saatavat tulot, kuten komission lähiaikoina esittämässä omia varoja koskevaan päätökseen tehdyssä muutoksessa esitetään. Rahastoa olisi sovellettava vuotta ennen hiilen hinnan käyttöönottoa uudessa päästökauppajärjestelmässä.

Talousarviositoumusten vuotuinen jakautuminen on mukautettava rahaston tavoitteen mukaisesti. Tuloksena on etupainotteinen profiili, joka vastaa rahaston tavoitteita lieventää päästökauppadirektiivin laajennetun soveltamisalan vaikutuksia haavoittuviin kotitalouksiin, haavoittuviin mikroyrityksiin ja haavoittuviin liikenteen käyttäjiin. Pidennyksen vaikutusten ennakoimiseksi on jo vuonna 2025 saatavilla jonkin verran tukea.

Talousarviositoumukset jaetaan vuotuisiin eriin, jotka jakautuvat kahdelle monivuotiselle ajanjaksolle 2025–2027 ja 2028–2032, jotka vastaavat nykyistä ja seuraavaa monivuotista rahoituskehystä. Jaossa noudatetaan jäsenvaltion ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelman hyväksymisestä tehtyyn komission päätökseen sisältyvien välitavoitteiden ja tavoitteiden täytäntöönpanolle asetettua alustavaa aikataulua.

Jäsenvaltiolle myönnettävät tukimäärärahat maksetaan, kun jäsenvaltion hyväksytyssä ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelmassa esitetyt sovitut välitavoitteet ja tavoitteet on saavutettu, käytettävissä olevien varojen rajoissa. Maksut suoritetaan sen päätöksen perusteella, jolla hyväksytään tukimäärärahojen maksaminen.

Jotta helpotettaisiin tuettujen toimenpiteiden ja investointien oikea-aikaista toteuttamista, välitavoitteiden ja tavoitteiden suunnittelun odotetaan noudattavan tiiviisti vuotuisten talousarviositoumusten aikataulua ja tukevan rahaston nopeaa käyttöastetta. Loppumaksut suoritetaan vuonna 2032 kaikkien välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttamisen määräajan mukaisesti.

Rahastosta kullekin jäsenvaltiolle myönnettävien tukimäärärahojen enimmäismäärä lasketaan asetuksen liitteessä I esitetyn kaavan mukaisesti. Kunkin jäsenvaltion osuus ja määrä rahaston

[23] Neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2020/2093, annettu 17 päivänä joulukuuta 2020, vuosia 2021–2027 koskevan monivuotisen rahoituskehyksen vahvistamisesta, 21 artikla (EUVL L 433I, 22.12.2020, s. 11).

kokonaismäärärahoista esitetään liitteessä II. Kukin jäsenvaltio voi esittää pyynnön, joka vastaa sen enimmäistukimäärärahojen osuutta oman suunnitelmansa täytäntöönpanemiseksi.

Jäsenvaltiokohtaiset enimmäistukimäärärahat on otettava huomioon tämän asetuksen 9 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen hallinnollisten tukimenojen vähentämisen jälkeen. Asianomaiset määrät vähennetään yksittäisistä tukimäärärahoista määräsuhteessa.

Jäsenvaltioiden olisi rahoitettava vähintään 50 prosenttia ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelmien kokonaiskustannuksista. Niiden on käytettävä osa odotetuista tuloistaan, jotka aiheutuvat rakennusten ja tieliikenteen sisällyttämisestä päästökauppadirektiivin soveltamisalaan tässä tarkoituksessa, sanotun kuitenkaan rajoittamatta rahaston perustamista vuonna 2025.

Lisätietoja talousarviovaikutuksista sekä tarvittavista henkilöstö- ja hallintoresursseista esitetään tämän ehdotuksen liitteenä olevassa rahoitusselvityksessä.

5. LISÄTIEDOT

- **Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt**

Rahaston toiminnan tuloksellisuuden seuraamiseksi perustetaan järjestelmä maksujen rahastosta hakemista ja suorittamista varten.

Jäsenvaltioiden olisi laadittava ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelmansa, joissa vahvistetaan rahoitettavat toimenpiteet ja investoinnit, niiden odotetut kustannukset sekä välitavoitteet ja tavoitteet niiden saavuttamiseksi. Komissio arvioi kyseiset suunnitelmat ja voi hyväksyä ne vasta, kun niiden merkityksellisyydestä, vaikuttavuudesta, tehokkuudesta ja johdonmukaisuudesta on tehty myönteinen arvio. Tukimäärärahat maksetaan sen jälkeen, kun on saavutettu välitavoitteet ja tavoitteet, joista on sovittu asianomaisen jäsenvaltion ja joista on tehty komission täytäntöönpanopäätöksellä sitovia. Toimittamisen aikataulu ja edistymisraportointisyklit ovat yhdenmukaisia hallintoasetuksen mukaisesti toimitettujen yhdennettyjen kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien päivitysten kanssa.

Tätä varten jäsenvaltiot voivat kerran tai kahdesti vuodessa pyytää rahastosta maksettavaa maksua, johon olisi liitettävä todisteet saavutetuista välitavoitteista ja tavoitteista. Jäsenvaltioiden olisi raportoitava komissiolle ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelmiensa mukaisten toimenpiteiden ja investointien toteuttamisen edistymisestä kahden vuoden välein hallintoasetuksen mukaisessa kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmiensa täytäntöönpanossa saavutetusta edistyksestä.

Rahaston vaikuttavuuden, tehokkuuden, merkityksellisyyden ja johdonmukaisuuden arvioimiseksi tehdään arviointi ja jälkiarviointi. Komissio liittää arviointiin tarvittaessa ehdotuksen asetuksen tarkistamiseksi.

- **Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset**

Perustetaan kaudeksi 2025–2032 sosiaalinen ilmastorahasto, jonka tehtävänä on käsitellä rakennusten ja tieliikenteen päästökaupasta aiheutuvia sosiaalisia vaikutuksia (1 artikla). Rahaston varoja olisi annettava jäsenvaltioille tilapäisen tulotuen tarjoamiseksi ja niiden toimenpiteiden ja investointien tukemiseksi, joilla pyritään vähentämään riippuvuutta fossiilisista polttoaineista parantamalla rakennusten energiatehokkuutta, siirtymällä rakennusten lämmityksessä ja jäähdytyksessä muihin kuin hiiliperäisiin energialähteisiin, mihin kuuluu myös uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian integrointi, sekä parantamalla päästöttömän ja vähäpäästöisen liikkuvuuden ja liikenteen saatavuutta haavoittuvien kotitalouksien, haavoittuvien mikroyritysten ja haavoittuvien liikenteen käyttäjien hyväksi.

Kunkin jäsenvaltion olisi laadittava oma ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelmansa (3 artikla). Suunnitelma on toimitettava yhdessä kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman päivityksen kanssa hallintoasetuksessa säädetyn menettelyn ja aikataulun mukaisesti, jolloin virallinen toimitus on määrä toimittaa kesäkuun 2024 loppuun mennessä. Asetuksessa vahvistetaan ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelmien sisältö (4 artikla) ja luetellaan tukikelpoiset (6 artikla) ja muut kuin tukikelpoiset (7 artikla) toimet. Rahastosta olisi tuettava toimia, jotka noudattavat täysimääräisesti unionin ilmasto- ja ympäristönormeja ja prioriteetteja sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2020/852[24] 17 artiklassa tarkoitettua ”ei merkittävää haittaa” -periaatetta (5 artikla).

Rahaston rahoituspuitteet ovat 23,7 miljardia euroa vuosina 2025–2027 ja 48,5 miljardia euroa vuosina 2028–2032 (9 artikla), mikä vastaa periaatteessa 25:tä prosenttia odotetuista tuloista, jotka kertyvät rakennusten ja tieliikenteen päästökauppaan sisältyvästä päästöoikeuksien huutokaupasta. Rahaston varat jaetaan 13 artiklan sekä liitteiden I ja II mukaisesti. Jäsenvaltioiden olisi osallistuttava vähintään 50 prosenttiin suunnitelman arvioiduista kokonaiskustannuksista. Tätä varten niiden olisi muun muassa käytettävä päästökaupan piiriin kuuluvien päästöoikeuksien huutokaupasta saadut tulot kahdella uudella alalla (14 artikla).

Komissio arvioi jäsenvaltioiden suunnitelmien merkityksellisyyttä, vaikuttavuutta, tehokkuutta ja johdonmukaisuutta (15 artikla). Myönteisen arvion perusteella komissio antaa täytäntöönpanopäätöksen (16 artikla). Muussa tapauksessa se voi hylätä ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelman, jolloin asianomainen jäsenvaltio voi toimittaa suunnitelman päivityksen.

Täytäntöönpanovaiheessa jäsenvaltiot voivat pyytää ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelmansa perusteltua muutosta, jos sen välitavoitteet ja tavoitteet eivät ole enää osittain tai kokonaan saavutettavissa objektiivisten olosuhteiden vuoksi (17 artikla). Jäsenvaltioiden olisi arvioitava ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelmansa asianmukaisuutta ottaen huomioon päästökauppajärjestelmän todelliset vaikutukset rakennuksiin ja tieliikenteeseen.

Ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelman myönteisen arvion perusteella komissio tekee asianomaisen jäsenvaltion kanssa sopimuksen (18 artikla) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU, Euratom) 2018/1046[25], jäljempänä ’ varainhoitoasetus’, tarkoitetun yksittäisen oikeudellisen sitoumuksen tekemiseksi.

Rahastosta jäsenvaltioille myönnettävät tukimäärärahat maksetaan sen jälkeen, kun ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelmissa esitetyt sovitut välitavoitteet ja tavoitteet on saavutettu. Tukimäärärahoja koskevien sopimusten maksamista, keskeyttämistä ja päättämistä koskevat konkreettiset säännöt on vahvistettu (19 artikla).

Asetus sisältää tarvittavat säännökset, joilla turvataan rahaston yhteys unionin taloudellisten etujen suojaamiseen (20 artikla).

---

[24] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2020/852, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2020, kestävää sijoittamista helpottavasta kehyksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta (EUVL L 198, 22.6.2020, s. 13).

[25] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) 2018/1046, annettu 18 päivänä heinäkuuta 2018, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä, asetusten (EU) N:o 1296/2013, (EU) N:o 1301/2013, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 1304/2013, (EU) N:o 1309/2013, (EU) N:o 1316/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) N:o 283/2014 ja päätöksen N:o 541/2014/EU muuttamisesta sekä asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 kumoamisesta (EUVL L 193, 30.7.2018, s. 1).

Ehdotukseen sisältyy konkreettisia säännöksiä, joilla varmistetaan vankka koordinointi-, viestintä- ja seurantajärjestelmä (21, 22 ja 23 artikla). Komissio vahvistaa delegoiduissa säädöksissä edistymisen raportointia sekä seurantaa ja arviointia varten yhteiset indikaattorit.

Arvioinnissa tarkastellaan rahaston vaikuttavuutta, tehokkuutta, merkityksellisyyttä ja johdonmukaisuutta. Rahaston rahoituspuitteiden suuruutta arvioidaan ottaen huomioon huutokaupasta saadut tulot, jotka saadaan päästöoikeuksien huutokaupasta rakennusten ja tieliikenteen päästökauppajärjestelmässä päästökauppadirektiivin mukaisesti. Komissio liittää arviointiin tarvittaessa ehdotuksen asetuksen tarkistamiseksi (24 artikla).

Sen varmistamiseksi, että rahastoa käytetään vain, jos rakennusten ja tieliikenteen päästökauppajärjestelmä pannaan tosiasiallisesti täytäntöön, asetusta sovelletaan siitä päivästä alkaen, jona jäsenvaltioiden on saatettava rakennusten ja tieliikenteen päästökauppadirektiivi osaksi kansallista lainsäädäntöään (26 artikla). Lisäksi jäsenvaltiot voivat hakea rahastosta maksuja aikaisintaan sitä vuotta edeltävänä vuonna, jona huutokaupat uudessa päästökaupassa alkavat (18 artiklan 1 kohta).

2021/0206 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

sosiaalisen ilmastorahaston perustamisesta

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 91 artiklan 1 kohdan d alakohdan, 192 artiklan 1 kohdan ja 194 artiklan 1 kohdan c alakohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun säädösehdotus on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon[26],

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon[27],

noudattavat tavallista lainsäätämisjärjestystä,

sekä katsovat seuraavaa:

(1) Unioni ja sen jäsenvaltiot ovat osapuolia Pariisin sopimuksessa, joka allekirjoitettiin joulukuussa 2015 ilmastonmuutosta koskevan Yhdistyneiden kansakuntien puitesopimuksen, jäljempänä ’Pariisin sopimus’[28], nojalla ja joka tuli voimaan marraskuussa 2016. Kyseisen sopimuksen mukaan osapuolet sitoutuvat rajoittamaan maapallon keskilämpötilan nousun selvästi alle kahteen celsiusasteeseen esiteollisella kaudella vallinneeseen tasoon verrattuna ja jatkamaan toimia lämpötilan nousun rajoittamiseksi 1,5 celsiusasteeseen esiteollisella kaudella vallinneeseen tasoon verrattuna.

(2) Komission tiedonannossa Euroopan vihreän kehityksen ohjelmasta[29] esitetään uusi kasvustrategia, jonka tavoitteena on muuttaa unioni kestäväksi, oikeudenmukaisemmaksi ja vauraammaksi yhteiskunnaksi, jonka talous on moderni, resurssitehokas ja kilpailukykyinen, jossa kasvihuonekaasujen nettopäästöjä ei enää synny vuonna 2050 ja jossa talouskasvu irrotetaan resurssien käytöstä. Komissio ehdottaa myös unionin luonnonpääoman suojelua, säilyttämistä ja parantamista sekä kansalaisten terveyden ja hyvinvoinnin suojelemista ympäristöön liittyviltä riskeiltä ja vaikutuksilta. Lopuksi komissio katsoo, että siirtymän olisi oltava oikeudenmukainen ja osallistava siten, että ketään ei jätetä jälkeen.

---

26 EUVL C, s.

27 EUVL C, s.

28 Pariisin sopimus (EUVL L 282, 19.10.2016, s. 4).

29 COM(2019) 640 final.

(3) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2021/1119[30] vahvistetaan koko talouden ilmastoneutraaliustavoite vuoteen 2050 mennessä. Kyseisessä asetuksessa vahvistetaan unionin sitova sitoumus päästöjen vähentämiseen. Unionin olisi vuoteen 2030 mennessä vähennettävä kasvihuonekaasupäästöjään siten, että vähennys on kasvihuonekaasujen poistumien vähentämisen jälkeen vähintään 55 prosenttia vuoden 1990 tasosta. Kaikkien talouden alojen olisi osallistuttava tämän tavoitteen saavuttamiseen.

(4) Eurooppa-neuvosto vahvisti tämän tavoitteen 11 päivänä joulukuuta 2020 ja painotti samalla oikeudenmukaisuuteen ja solidaarisuuteen liittyvien näkökohtien merkitystä ja sitä, että ketään ei jätetä jälkeen. Eurooppa-neuvosto vahvisti uudelleen 25 päivänä toukokuuta 2021 nämä päätelmät ja pyysi komissiota esittämään pikaisesti lainsäädäntöpakettinsa sekä perusteelliset arviot ympäristöön liittyvistä, taloudellisista ja yhteiskunnallisista vaikutuksista jäsenvaltioissa.

(5) Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteen 20 mukaan ”jokaisella on oikeus laadukkaisiin peruspalveluihin, joita ovat esimerkiksi vesihuolto-, puhtaanapito-, energia-, liikenne- ja rahoituspalvelut sekä digitaalinen tietoliikenne. Tällaisten palvelujen saatavuuteen on tarjottava tukea niitä tarvitseville.”

(6) Toukokuun 8 päivänä 2021 annetussa Porton julistuksessa vahvistettiin Eurooppa-neuvoston aikomus päättäväisesti edelleen syventää Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanoa EU:n tasolla ja kansallisesti ottaen asianmukaisesti huomioon kunkin tahon toimivaltuudet sekä toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteet.

(7) Ilmastoneutraaliutta koskevien sitoumusten täytäntöönpanemiseksi unionin ilmasto- ja energialainsäädäntöä on tarkistettu ja muutettu kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisen nopeuttamiseksi.

(8) Näillä muutoksilla on erilaisia taloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia talouden eri aloihin, kansalaisiin ja jäsenvaltioihin. Erityisesti rakennusten ja tieliikenteen kasvihuonekaasupäästöjen sisällyttämällä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/87/EY[31] soveltamisalaan olisi annettava taloudellinen lisäkannustin investoida fossiilisten polttoaineiden kulutuksen vähentämiseen ja siten nopeuttaa kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä. Yhdessä muiden toimenpiteiden kanssa tämän pitäisi keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä vähentää rakennusten ja tieliikenteen kustannuksia ja tarjota uusia mahdollisuuksia työpaikkojen luomiseen ja investointeihin.

(9) Näiden investointien rahoittamiseen tarvitaan kuitenkin resursseja. Ennen niiden toteuttamista kotitalouksien ja liikenteen käyttäjien maksamat lämmitys-, jäähdytys- ja ruoanlaittokustannukset sekä tieliikenteestä aiheutuvat kustannukset todennäköisesti kasvavat, kun polttoaineiden toimittajat, joille on asetettu rakennusten ja tieliikenteen alan päästökauppavelvoitteita, siirtävät hiilidioksidikustannukset kuluttajille.

(10) Fossiilisten polttoaineiden hinnannousu voi vaikuttaa suhteettomasti haavoittuviin kotitalouksiin, haavoittuviin mikroyrityksiin ja haavoittuviin liikenteen käyttäjiin,

---

30 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1119, annettu 30 päivänä kesäkuuta 2021 puitteiden vahvistamisesta ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi sekä asetusten (EY) N:o 401/2009 ja (EU) 2018/1999 muuttamisesta (”eurooppalainen ilmastolaki”) (EUVL L 243, 9.7.2021, s. 1).

31 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/87/EY, annettu 13 päivänä lokakuuta 2003, kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmän toteuttamisesta unionissa (EUVL L 275, 25.10.2003, s. 32).

jotka käyttävät muita suuremman osan tuloistaan energiaan ja liikenteeseen, joilla ei ole tietyillä alueilla mahdollisuutta käyttää vaihtoehtoisia, kohtuuhintaisia liikkuvuus- ja liikenneratkaisuja ja joilla ei ehkä ole taloudellisia valmiuksia investoida fossiilisten polttoaineiden kulutuksen vähentämiseen.

(11) Sen vuoksi osa tuloista, jotka saadaan rakennusten ja tieliikenteen sisällyttämisestä direktiivin 2003/87/EY soveltamisalaan, olisi käytettävä kyseisestä sisällyttämisestä aiheutuvien sosiaalisten vaikutusten käsittelyyn, jotta siirtymä olisi oikeudenmukainen ja osallistava ja että ketään ei jätetä jälkeen.

(12) Tämä on vieläkin tärkeämpää, kun otetaan huomioon nykyiset energiaköyhyyden tasot. Energiaköyhyys on tilanne, jossa kotitalouksilla ei ole mahdollisuutta hankkia keskeisiä energiapalveluja, kuten jäähdytystä, kun lämpötilat nousevat, ja lämmitystä. Vuonna 2019 EU:n laajuisessa tutkimuksessa noin 34 miljoonaa eurooppalaista ilmoitti, että he eivät voineet pitää kotiaan riittävän lämpimänä vuonna 2018, ja 6,9 prosenttia unionin väestöstä totesi, ettei heillä ole varaa lämmittää kotiaan riittävästi[32]. Energiaköyhyyden seurantakeskus arvioi, että yli 50 miljoonaa Euroopan unionin kotitaloutta kärsii energiaköyhyydestä. Energiaköyhyys on näin ollen suuri haaste unionille. Vaikka sosiaalisella hinnoittelulla tai suoralla tulotuella voidaan tarjota välitöntä apua energiaköyhyydestä kärsiville kotitalouksille, vain kohdennetuilla rakenteellisilla toimenpiteillä, erityisesti energiaparannuksilla, voidaan tarjota kestäviä ratkaisuja.

(13) Sen vuoksi olisi perustettava sosiaalinen ilmastorahasto, jäljempänä ’rahasto’, josta myönnetään varoja jäsenvaltioille niiden politiikkojen tukemiseksi, joilla puututaan rakennusten ja tieliikenteen päästökaupan sosiaalisiin vaikutuksiin haavoittuviin kotitalouksiin, haavoittuviin mikroyrityksiin ja haavoittuviin liikenteen käyttäjiin. Tähän olisi päästävä erityisesti tilapäisellä tulotuella sekä toimenpiteillä ja investoinneilla, joiden tarkoituksena on vähentää riippuvuutta fossiilisista polttoaineista parantamalla rakennusten energiatehokkuutta, siirtymällä rakennusten lämmityksessä ja jäähdytyksessä muihin kuin hiiliperäisiin energialähteisiin, mihin kuuluu myös uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian integrointi, sekä parantamalla päästöttömän ja vähäpäästöisen liikkuvuuden ja liikenteen saatavuutta haavoittuvien kotitalouksien, haavoittuvien mikroyritysten ja haavoittuvien liikenteen käyttäjien hyväksi.

(14) Tätä varten kunkin jäsenvaltion olisi toimitettava komissiolle ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelma, jäljempänä ’suunnitelma’. Näillä suunnitelmilla olisi pyrittävä kahteen tavoitteeseen. Ensinnäkin niiden olisi tarjottava haavoittuville kotitalouksille, haavoittuville mikroyrityksille ja haavoittuville liikenteen käyttäjille tarvittavat resurssit rahoittaa ja toteuttaa investoinnit energiatehokkuuteen, muihin kuin hiiliperäisiin energialähteisiin siirtymiseen lämmityksessä ja jäähdytyksessä, päästöttömiin ja vähäpäästöisiin ajoneuvoihin ja liikkuvuuteen. Toiseksi niiden olisi lievennettävä fossiilisten polttoaineiden hinnannousun vaikutuksia kaikkein haavoittuvimpiin ja siten estettävä energia- ja liikenneköyhyys siirtymäkaudella, kunnes tällaiset investoinnit on toteutettu. Suunnitelmiin olisi sisällytettävä omana osuutenaan investoinnit, joilla edistetään pitkän aikavälin ratkaisuna vähentämistä riippuvuutta fossiilisista polttoaineista. Niissä voitaisiin myös harkita muita toimenpiteitä, kuten väliaikaista suoraa tulotukea kielteisten tulovaikutusten lieventämiseksi lyhyemmällä aikavälillä.

[32] Vuoden 2018 tiedot. Eurostat, SILC [ilc_mdes01])

(15) Jäsenvaltioilla on yhteistyössä alue- ja paikallisviranomaisten kanssa parhaat edellytykset suunnitella ja toteuttaa suunnitelmia, jotka on mukautettu ja kohdennettu niiden paikallisiin, alueellisiin ja kansallisiin olosuhteisiin, kuten asianomaisilla aloilla noudatettaviin politiikkoihin ja muiden asiaankuuluvien EU:n varojen suunniteltuun käyttöön. Näin voidaan parhaiten kunnioittaa tilanteiden laajaa moninaisuutta, paikallis- ja aluehallinnon erityistietämystä, tutkimusta ja innovointia, työmarkkinasuhteita ja työmarkkinaosapuolten vuoropuhelun rakenteita sekä kansallisia perinteitä ja edistää haavoittuvassa asemassa oleville annettavan yleisen tuen vaikuttavuutta ja tehokkuutta.

(16) Oikeudenmukaisen ilmastoneutraaliuteen siirtymisen kannalta keskeistä on varmistaa, että toimenpiteet ja investoinnit kohdennetaan erityisesti energiaköyhiin tai haavoittuviin kotitalouksiin, haavoittuviin mikroyrityksiin ja haavoittuviin liikenteen käyttäjiin. Kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä edistävillä tukitoimenpiteillä olisi autettava jäsenvaltioita puuttumaan rakennusten ja tieliikenteen alojen päästökaupasta aiheutuviin sosiaalisiin vaikutuksiin .

(17) Koska näillä investoinneilla on vaikutusta kustannusten ja päästöjen vähentämiseen, hyvin kohdennettu suora tulotuki kaikkein haavoittuvimmille auttaisi oikeudenmukaista siirtymää. Tällainen tuki olisi katsottava väliaikaiseksi toimenpiteeksi, jolla tuetaan hiilestä irtautumista asunto- ja liikennealoilla. Se ei olisi pysyvää, koska siinä ei puututa energia- ja liikenneköyhyyden perimmäisiin syihin. Tällaisen tuen olisi koskettava ainoastaan välittömiä vaikutuksia, joita aiheutuu rakennusten ja tieliikenteen sisällyttämisestä direktiivin 2003/87/EY soveltamisalaan, ei sähkö- tai lämmityskustannuksia, jotka liittyvät sähkön ja lämmön tuotannon sisällyttämiseen kyseisen direktiivin soveltamisalaan. Tällaisen suoran tulotuen saamisen olisi oltava ajallisesti rajoitettua.

(18) Kun otetaan huomioon ilmastonmuutoksen torjumisen merkitys Pariisin sopimuksen sitoumusten mukaisesti ja sitoutuminen Yhdistyneiden kansakuntien kestävän kehityksen tavoitteisiin, tämän asetuksen mukaisilla toimilla olisi edistettävä sen tavoitteen saavuttamista, että 30 prosenttia kaikista vuosien 2021–2027 monivuotisen rahoituskehyksen menoista olisi käytettävä ilmastotavoitteiden valtavirtaistamiseen, ja niillä olisi edistettävä tavoitetta osoittaa 10 prosenttia vuotuisista menoista luonnon monimuotoisuutta koskeviin tavoitteisiin vuosina 2026 ja 2027 ottaen samalla huomioon ilmasto- ja biodiversiteettitavoitteiden päällekkäisyydet. Tätä varten olisi käytettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1060[33] liitteessä II esitettyä menetelmää rahaston menojen merkitsemiseksi. Rahastosta olisi tuettava toimia, jotka noudattavat täysimääräisesti unionin ilmasto- ja ympäristönormeja ja -painopisteitä ja ovat Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2020/852[34] 17 artiklassa tarkoitetun "ei merkittävää haittaa" -periaatteen mukaisia. Suunnitelmiin olisi sisällytettävä ainoastaan tällaiset toimenpiteet ja investoinnit. Suorilla tulotukitoimenpiteillä olisi pääsääntöisesti katsottava olevan merkityksetön

[33] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1060, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahasto plussaa, koheesiorahastoa, oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa ja Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä ja varainhoitosäännöistä sekä turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastoa, sisäisen turvallisuuden rahastoa ja rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitusvälinettä koskevista varainhoitosäännöistä (EUVL L 231, 30.6.2021, s. 159).

[34] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2020/852, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2020, kestävää sijoittamista helpottavasta kehyksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta (EUVL L 198, 22.6.2020, s. 13).

ennakoitavissa oleva vaikutus ympäristötavoitteisiin, joten niiden olisi katsottava olevan "ei merkittävää haittaa" -periaatteen periaatteen mukaisia. Komissio aikoo antaa jäsenvaltioille teknisiä ohjeita hyvissä ajoin ennen suunnitelmien laatimista. Ohjeissa selitetään, miten toimenpiteiden ja investointien on oltava asetuksen (EU) 2020/852 17 artiklassa tarkoitetun merkittävän haitan välttämisen periaatteen mukaisia. Komissio aikoo esittää vuonna 2021 ehdotuksen neuvoston suositukseksi siitä, miten vihreän siirtymän sosiaalisia näkökohtia olisi käsiteltävä.

(19) Hiilen hinnoittelu vaikuttaa erityisesti naisiin, sillä heidän osuutensa yksinhuoltajaperheistä on 85 prosenttia. Yksinhuoltajaperheillä on erityisen suuri lasten köyhyysriski. Sukupuolten tasa-arvo ja yhtäläiset mahdollisuudet kaikille, näiden tavoitteiden valtavirtaistaminen sekä vammaisten henkilöiden esteettömyyttä koskevat kysymykset olisi otettava huomioon ja niitä olisi edistettävä suunnitelmien valmistelun ja täytäntöönpanon kaikissa vaiheissa sen varmistamiseksi, että ketään ei jätetä jälkeen.

(20) Jäsenvaltioiden olisi toimitettava suunnitelmansa sekä yhdennettyjen kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmiensa päivitys Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1999[35] 14 artiklan mukaisesti. Suunnitelmiin olisi sisällyttävä rahoitettavat toimenpiteet, niiden arvioidut kustannukset ja kansallinen rahoitusosuus. Niihin olisi sisällytettävä myös keskeiset välitavoitteet ja tavoitteet toimenpiteiden tosiasiallisen toteuttamisen arvioimiseksi.

(21) Rahaston ja suunnitelmien olisi oltava johdonmukaisia suhteessa niihin uudistuksiin ja sitoumuksiin, joita jäsenvaltiot ovat suunnitelleet ja jotka ne ovat tehneet asetuksen (EU) 2018/1999 mukaisissa päivitetyissä yhdennetyissä kansallisissa energia- ja ilmastosuunnitelmissaan, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä [yyyy/nnn] [Ehdotus energiatehokkuudesta annetun direktiivin 2012/27/EU uudelleenlaadinnaksi][36] mukaisesti, Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskevassa toimintasuunnitelmassa[37], Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2021/1057 Euroopan sosiaalirahasto plussan (ESR+) perustamisesta[38], Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2021/1056 oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta[39] ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/31/EU[40] mukaisissa jäsenvaltioiden pitkän aikavälin peruskorjausstrategioissa. Hallinnollisen tehokkuuden varmistamiseksi suunnitelmiin sisällytettävien tietojen olisi soveltuvin osin oltava yhdenmukaisia edellä lueteltujen säädösten ja suunnitelmien kanssa.

---

35 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1999, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, energiaunionin ja ilmastotoimien hallinnosta, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 663/2009 ja (EY) N:o 715/2009, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 94/22/EY, 98/70/EY, 2009/31/EY, 2009/73/EY, 2010/31/EU, 2012/27/EU ja 2013/30/EU, neuvoston direktiivien 2009/119/EY ja (EU) 2015/652 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 525/2013 kumoamisesta (EUVL L 328, 21.12.2018, s. 1).

36 [lisätään viite]

37 Eurooppa-neuvosto hyväksynyt 24 ja ja 25 päivänä kesäkuuta 2021.

38 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1057, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, Euroopan sosiaalirahasto plussan (ESR+) perustamisesta ja asetuksen (EU) N:o 1296/2013 kumoamisesta (EUVL L 231, 30.6.2021, s. 21).

39 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1056, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, oikeudenmukaisen siirtymän rahaston perustamisesta (EUVL L 231, 30.6.2021, s. 1).

40 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/31/EU, annettu 19 päivänä toukokuuta 2010, rakennusten energiatehokkuudesta (EUVL L 153, 18.6.2010, s. 13).

(22) Unionin olisi tuettava jäsenvaltioita taloudellisin keinoin, jotta ne voivat panna suunnitelmansa täytäntöön sosiaalisen ilmastorahaston avulla. Sosiaalisen ilmastorahaston maksujen ehdoksi olisi asetettava suunnitelmiin sisältyvien välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttaminen. Näin voitaisiin ottaa tehokkaasti huomioon kansalliset olosuhteet ja prioriteetit ja samalla yksinkertaistaa rahoitusta ja helpottaa sen integrointia muihin kansallisiin rahoitusohjelmiin ja samalla taata EU:n menojen vaikuttavuus ja eheys.

(23) Rahaston määrärahojen olisi periaatteessa oltava oikeassa suhteessa määriin, jotka vastaavat 25:tä prosenttia odotetuista tuloista, jotka aiheutuvat rakennusten ja tieliikenteen sisällyttämisestä direktiivin 2003/87/EY soveltamisalaan kaudella 2026–2032. Neuvoston päätöksen (EU, Euratom) 2020/2053[41] mukaan jäsenvaltioiden olisi asetettava nämä tulot unionin talousarvion käyttöön omina varoina. Jäsenvaltioiden on rahoitettava 50 prosenttia suunnitelmansa kokonaiskustannuksista. Tätä tarkoitusta sekä investointeja ja toimenpiteitä varten, joilla nopeutetaan ja lievennetään vaadittua siirtymää niiden kansalaisten osalta, joihin vaikutukset kohdistuvat kielteisesti, jäsenvaltioiden olisi muun muassa käytettävä tähän tarkoitukseen direktiivin 2003/87/EY mukaisesta rakennusten ja tieliikenteen päästökaupasta odotetut tulonsa.

(24) Rahastosta olisi tuettava toimenpiteitä, joissa noudatetaan unionin rahoituksen täydentävyyden periaatetta. Rahastosta ei saisi korvata toistuvia kansallisia menoja, paitsi asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa.

(25) Jotta voidaan varmistaa varojen tehokas ja johdonmukainen kohdentaminen ja noudattaa moitteettoman varainhoidon periaatetta, tämän asetuksen mukaisten toimien olisi oltava yhdenmukaisia käynnissä olevien unionin ohjelmien kanssa ja täydennettävä niitä siten, että vältetään päällekkäisen rahoituksen myöntäminen rahastosta ja muista unionin ohjelmista samoihin menoihin. Komission ja jäsenvaltioiden olisi etenkin varmistettava prosessin kaikissa vaiheissa tehokas koordinointi, jotta turvataan rahoituslähteiden välinen johdonmukaisuus, yhtenäisyys, täydentävyys ja synergiaedut. Tätä varten jäsenvaltioilta olisi edellytettävä asiaankuuluvien tietojen esittämistä jo myönnetystä tai suunnitellusta unionin rahoituksesta, kun ne toimittavat suunnitelmansa komissiolle. Rahastosta myönnettävän rahoitustuen olisi täydennettävä muista unionin ohjelmista ja välineistä myönnettävää tukea. Rahastosta rahoitettaviin toimenpiteisiin ja investointeihin olisi voitava saada rahoitusta muista unionin ohjelmista ja välineistä edellyttäen, että tällainen tuki ei kata samoja kustannuksia.

(26) Maksut olisi suoritettava sellaisen komission päätöksen perusteella, jolla annetaan lupa rahoitusosuuden maksamiselle asianomaiselle jäsenvaltiolle. Sen vuoksi on tarpeen poiketa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046[42] 116 artiklan 2 kohdasta, jotta maksun määräaika voi alkaa päivästä, jona komissio antaa

---

41 Neuvoston päätös (EU, Euratom) 2020/2053, annettu 14 päivänä joulukuuta 2020, Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä ja päätöksen 2014/335/EU, Euratom kumoamisesta (EUVL L 424, 15.12.2020, s. 1).

42 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) 2018/1046, annettu 18 päivänä heinäkuuta 2018, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä, asetusten (EU) N:o 1296/2013, (EU) N:o 1301/2013, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 1304/2013, (EU) N:o 1309/2013, (EU) N:o 1316/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) N:o 283/2014 ja päätöksen N:o 541/2014/EU muuttamisesta sekä asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 kumoamisesta (EUVL L 193, 30.7.2018, s. 1).

asianomaiselle jäsenvaltiolle tiedoksi kyseisen päätöksen, eikä päivästä, jona maksupyyntö vastaanotetaan.

(27) Jotta voidaan varmistaa seurantaa ja arviointia koskevat avoimet säännöt, komissiolle olisi siirrettävä valta hyväksyä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 290 artiklan mukaisesti säädösvallan siirron nojalla annettavia delegoituja säädöksiä, jotka koskevat yhteisten indikaattorien vahvistamista edistymistä koskevaa raportointia sekä suunnitelmien täytäntöönpanon seurantaa ja arviointia varten. On erityisen tärkeää, että komissio asiaa valmistellessaan toteuttaa asianmukaiset kuulemiset, myös asiantuntijatasolla, ja että nämä kuulemiset toteutetaan paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti. Jotta voitaisiin erityisesti varmistaa tasavertainen osallistuminen delegoitujen säädösten valmisteluun, Euroopan parlamentille ja neuvostolle toimitetaan kaikki asiakirjat samaan aikaan kuin jäsenvaltioiden asiantuntijoille, ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asiantuntijoilla on järjestelmällisesti oikeus osallistua komission asiantuntijaryhmien kokouksiin, joissa valmistellaan delegoituja säädöksiä.

(28) Rahaston täytäntöönpanon olisi tapahduttava moitteettoman varainhoidon periaatteen mukaisesti, mihin kuuluu petosten, veropetosten, veronkierron, lahjonnan ja eturistiriitojen tehokas ehkäiseminen ja niistä syytteeseen asettaminen.

(29) Moitteettoman varainhoidon varmistamiseksi ja rahaston tuloksellisuuteen perustuvan luonteen mukaisesti olisi vahvistettava erityiset säännöt talousarviositoumuksia, maksuja, rahoituksen keskeyttämistä ja takaisinperintää sekä rahoitustukea koskevien sopimusten irtisanomista varten. Jäsenvaltioiden olisi toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että rahastosta tuettuihin toimenpiteisiin liittyvä varojen käyttö on sovellettavan unionin oikeuden ja kansallisen lainsäädännön mukaista. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tällaista tukea myönnetään tarvittaessa EU:n valtiontukisääntöjen mukaisesti. Niiden olisi erityisesti varmistettava, että petokset, lahjonta ja eturistiriidat ehkäistään, havaitaan ja korjataan ja että vältetään päällekkäistä rahoitusta rahastosta ja muista unionin ohjelmista. Rahoitus olisi voitava keskeyttää, tukimäärärahoja koskevat sopimukset olisi voitava irtisanoa ja rahoitusta olisi voitava vähentää ja periä takaisin, jos asianomainen jäsenvaltio ei ole pannut suunnitelmaa täytäntöön tyydyttävällä tavalla tai jos kyseessä ovat rahastosta tuettuihin toimenpiteisiin liittyvät vakavat sääntöjenvastaisuudet eli petokset, lahjonta ja eturistiriidat taikka rahoitustukea koskevien sopimusten mukaisten velvoitteiden vakava rikkominen. Olisi otettava käyttöön tarkoituksenmukaiset kuulemismenettelyt sen varmistamiseksi, että rahoituksen keskeyttämistä ja maksettujen määrien takaisinperintää sekä rahoitustukea koskevien sopimusten irtisanomista koskevassa komission päätöksessä kunnioitetaan jäsenvaltioiden oikeutta esittää huomautuksia.

(30) Komission olisi varmistettava, että unionin taloudelliset edut suojataan tehokkaasti. Vaikka on pääasiallisesti jäsenvaltion vastuulla varmistaa, että rahasto pannaan täytäntöön asiaankuuluvan unionin oikeuden ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti, komission olisi voitava saada tästä jäsenvaltioilta riittävät vakuudet. Jäsenvaltioiden olisi tätä varten rahaston täytäntöönpanon yhteydessä varmistettava vaikuttavan ja tehokkaan sisäisen valvonnan järjestelmän toimivuus ja perittävä takaisin aiheettomasti maksetut tai väärin käytetyt määrät. Jäsenvaltioiden olisi voitava käyttää tässä tavanomaisia kansallisia talousarviohallinnon järjestelmiään. Jäsenvaltioiden olisi sähköisen järjestelmän avulla kerättävä, tallennettava ja säilytettävä standardoitujen luokkien dataa ja tietoja, joiden avulla voidaan ehkäistä, havaita ja korjata rahastosta tuettuihin toimenpiteisiin liittyviä vakavia sääntöjenvastaisuuksia eli

petoksia, lahjontaa ja eturistiriitoja. Komission olisi asetettava käyttöön tieto- ja seurantajärjestelmä, johon kuuluu myös yksi tiedonlouhinta- ja riskienpisteytysväline, vaadittujen tietoihin pääsyä ja niiden analysointia varten, ja sen käytön olisi oltava jäsenvaltioille pakollista.

(31) Komission, Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF), tilintarkastustuomioistuimen ja soveltuvissa tapauksissa Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) olisi voitava käyttää tieto- ja seurantajärjestelmää toimivaltansa ja oikeuksiensa puitteissa.

(32) Jäsenvaltioiden ja komission olisi saatava käsitellä henkilötietoja ainoastaan, kun se on tarpeen vastuuvapauden, tarkastuksen ja valvonnan, varojen käyttöä koskevan tiedotuksen, viestinnän ja julkisuuden varmistamiseksi rahaston täytäntöönpanotoimenpiteiden yhteydessä. Henkilötietoja olisi käsiteltävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679[43] tai Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU)2018/1725[44] mukaisesti riippuen siitä, kumpaa asetusta sovelletaan.

(33) Asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013[45] sekä neuvoston asetusten (EY, Euratom) N:o 2988/95[46], (Euratom, EY) N:o 2185/96[47] ja (EU) 2017/1939[48] mukaisesti unionin taloudellisia etuja on suojattava oikeasuhteisin toimenpitein, johon kuuluvat myös toimenpiteet, mukaan lukien petosten, lahjonnan ja eturistiriitojen ehkäisemiseen, havaitsemiseen, korjaamiseen ja tutkimiseen ja soveltuvin osin hallinnollisten seuraamusten määräämiseen liittyvät toimenpiteet. OLAFilla on valtuudet erityisesti asetusten (Euratom, EY) N:o 2185/96 ja (EU, Euratom) N:o 883/2013 mukaisesti tehdä hallinnollisia tutkimuksia, joihin sisältyvät myös paikan päällä suoritettavat tarkastukset ja todentamiset, selvittääkseen, onko kyse petoksesta, lahjonnasta, eturistiriidoista tai muusta laittomasta toiminnasta, joka vahingoittaa unionin taloudellisia etuja. EPPOlla on asetuksen (EU) 2017/1939 mukaisesti valtuudet tutkia unionin taloudellisia etuja vahingoittavia petoksia, lahjontaa, eturistiriitoja ja muuta laitonta toimintaa sekä nostaa niistä syyte Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2017/1371[49] mukaisesti. Asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046

---

43 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuoja-asetus) (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 1).

44 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1725, annettu 23 päivänä lokakuuta 2018, luonnollisten henkilöiden suojelusta unionin toimielinten, elinten ja laitosten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta sekä asetuksen (EY) N:o 45/2001 ja päätöksen N:o 1247/2002/EY kumoamisesta (EUVL L 295, 21.11.2018, s. 39).

45 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) N:o 883/2013, annettu 11 päivänä syyskuuta 2013, Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1073/1999 ja neuvoston asetuksen (Euratom) N:o 1074/1999 kumoamisesta (EUVL L 248, 18.9.2013, s. 1).

46 Neuvoston asetus (EY, Euratom) N:o 2988/95, annettu 18 päivänä joulukuuta 1995, Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta (EYVL L 312, 23.12.1995, s. 1).

47 Neuvoston asetus (Euratom, EY) N:o 2185/96, annettu 11 päivänä marraskuuta 1996, komission paikan päällä suorittamista tarkastuksista ja todentamisista Euroopan yhteisöjen taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten ja muiden väärinkäytösten estämiseksi (EYVL L 292, 15.11.1996, s. 2).

48 Neuvoston asetus (EU) 2017/1939, annettu 12 päivänä lokakuuta 2017, tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) perustamisessa (EUVL L 283, 31.10.2017, s. 1).

49 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2017/1371, annettu 5 päivänä heinäkuuta 2017, unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten torjunnasta rikosoikeudellisin keinoin (EUVL L 198, 28.7.2017, s. 29).

mukaisesti unionin talousarviosta rahoitusta saavien henkilöiden ja yhteisöjen on toimittava täydessä yhteistyössä unionin taloudellisten etujen suojaamiseksi, myönnettävä komissiolle, OLAFille, tilintarkastustuomioistuimelle ja, asetuksen (EU) 2017/1939 mukaiseen tiiviimpään yhteistyöhön osallistuvien jäsenvaltioiden osalta EPPOlle, tarvittavat valtuudet ja pääsy ja varmistettava, että unionin talousarviosta rahoitettujen varojen hoitamiseen osallistuvat kolmannet osapuolet myöntävät vastaavat oikeudet.

(34) Tähän asetukseen sovelletaan Euroopan parlamentin ja neuvoston Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 322 artiklan nojalla hyväksymiä horisontaalisia varainhoitosääntöjä. Näissä asetukseen (EU, Euratom) 2018/1046 sisältyvissä säännöissä vahvistetaan erityisesti menettely, jota koskee talousarvion laatimista ja toteuttamista käyttäen avustuksia, hankintoja, palkintoja ja välillistä toteutusta, sekä säädetään taloushallinnon toimijoiden toiminnan valvonnasta. Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 322 artiklan nojalla hyväksyttyihin sääntöihin sisältyy myös yleinen ehdollisuusjärjestelmä unionin talousarvion suojaamiseksi.

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

I LUKU
YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 artikla

Kohde, soveltamisala ja tavoitteet

Perustetaan sosiaalinen ilmastorahasto, jäljempänä ’rahasto’.

Siitä tuetaan jäsenvaltioita niiden ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelmien, jäljempänä ’suunnitelmat’, sisältämien toimenpiteiden ja investointien rahoittamisessa.

Rahastosta tuetuilla toimenpiteillä ja investoinneilla tuotetaan hyötyjä kotitalouksille, mikroyrityksille ja liikenteen käyttäjille, jotka ovat haavoittuvassa asemassa ja joihin rakennusten ja tieliikenteen kasvihuonekaasupäästöjen sisällyttäminen direktiivin 2003/87/EY soveltamisalaan erityisesti vaikuttaa, erityisesti energiaköyhyydestä kärsiviä kotitalouksia ja kansalaisia, joiden käytettävissä ei ole julkista liikennettä vaihtoehtona henkilöautoille (syrjäisillä alueilla ja maaseudulla).

Rahaston yleisenä tavoitteena on edistää siirtymistä ilmastoneutraaliuteen puuttumalla sosiaalisiin vaikutuksiin, joita aiheutuu rakennusten ja tieliikenteen kasvihuonekaasupäästöjen sisällyttämisestä direktiivin 2003/87/EY soveltamisalaan. Rahaston erityistavoitteena on tukea haavoittuvia kotitalouksia, haavoittuvia mikroyrityksiä ja haavoittuvia liikenteen käyttäjiä väliaikaisella suoralla tulotuella sekä toimenpiteillä ja investoinneilla, joilla on tarkoitus lisätä rakennusten energiatehokkuutta ja auttaa siirtymään rakennusten lämmityksessä ja jäähdytyksessä muihin kuin hiiliperäisiin energialähteisiin, mihin kuuluu myös uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian integrointi, sekä parantamalla päästöttömän ja vähäpäästöisen liikkuvuuden ja liikenteen saatavuutta.

2 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

(1) ’rakennuksen perusparantamisella’ kaikenlaista rakennusten energiaan liittyvää perusparantamista, mukaan lukien rakennuksen vaipan eli seinien, katon ja lattian eristys, ikkunoiden uusiminen, lämmitys-, jäähdytys- ja keittolaitteiden uusiminen sekä uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian paikan päällä tapahtuvassa tuotannossa käytettävien laitteiden asentaminen;

(2) ’energiaköyhyydellä’ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU)[50] [yyyy/nnnn] 2 artiklan [49] alakohdassa määriteltyä energiaköyhyyttä;

(3) ’suunnitelman arvioiduilla kokonaiskustannuksilla’ toimitettuun suunnitelmaan sisältyvien toimenpiteiden ja investointien arvioituja kokonaiskustannuksia;

---

50 [Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) yyyy/nnnn] (EUVL C […], […], s. [...]).] [Ehdotus energiatehokkuudesta annetun direktiivin 2012/27/EU uudelleenlaatimiseksi]

(4) ’tukimäärärahoilla’ rahastosta myönnettävää rahoitustukea, jota ei makseta takaisin ja joka on käytettävissä tai osoitettu jäsenvaltiolle;

(5) ’kotitaloudella’ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/1700[51] 2 artiklan 15 alakohdassa määriteltyä kotitaloutta;

(6) ’välitavoitteella’ laadullista saavutusta, jolla mitataan edistymistä toimenpiteen tai investoinnin saavuttamisessa;

(7) ’tavoitteella’ määrällistä saavutusta, jolla mitataan edistymistä toimenpiteen tai investoinnin saavuttamisessa;

(8) ’uusiutuvista lähteistä peräisin olevalla energialla’ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/2001[52] 2 artiklan toisen kohdan 1 alakohdassa määriteltyä uusiutuvista, muista kuin fossiilisista lähteistä peräisin olevaa energiaa;

(9) ’mikroyrityksellä’ yritystä, jonka palveluksessa on vähemmän kuin 10 työntekijää ja jonka vuosiliikevaihto tai vuositase on enintään kaksi miljoonaa euroa laskettuna komission asetuksen (EU) N:o 651/2014[53] liitteessä I olevan 3–6 artiklan mukaisesti;

(10) ’liikenteen käyttäjillä’ kotitalouksia tai mikroyrityksiä, jotka käyttävät erilaisia kuljetus- ja liikkumisvaihtoehtoja;

(11) ’haavoittuvilla kotitalouksilla’ energiaköyhyydestä kärsiviä kotitalouksia tai kotitalouksia, mukaan lukien alemman keskitulotason kotitaloudet, joihin kohdistuu merkittävästi rakennusten sisällyttämisestä direktiivin 2003/87/EY soveltamisalaan aiheutuvia hintavaikutuksia ja joilla ei ole varaa kunnostaa käytössään olevia rakennuksia;

(12) ’haavoittuvilla mikroyrityksillä’ mikroyrityksiä, joihin kohdistuu merkittävästi rakennusten sisällyttämisestä direktiivin 2003/87/EY soveltamisalaan aiheutuvia hintavaikutuksia ja joilla ei ole varaa kunnostaa omistamaansa rakennusta;

(13) ’haavoittuvilla liikenteen käyttäjillä’ liikenteen käyttäjiä, myös alemman keskitulotason kotitalouksiin kuuluvia, joihin kohdistuu merkittävästi tieliikenteen sisällyttämisestä direktiivin 2003/87/EY soveltamisalaan aiheutuvia hintavaikutuksia ja joilla ei ole varaa ostaa päästöttömiä ja vähäpäästöisiä ajoneuvoja tai mahdollisuutta siirtyä vaihtoehtoisiin kestäviin liikennemuotoihin, julkinen liikenne mukaan luettuna, erityisesti maaseudulla ja syrjäisillä alueilla.

---

51 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/1700, annettu 10 päivänä lokakuuta 2019, yhteisten puitteiden vahvistamisesta otannalla kerättyihin yksilötason tietoihin perustuville henkilöitä ja kotitalouksia koskeville Euroopan tilastoille ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 808/2004, (EY) N:o 452/2008 ja (EY) N:o 1338/2008 muuttamisesta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1177/2003 sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 577/980 kumoamisesta (EUVL L 261I, 14.10.2019, s. 1).

52 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/2001, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä (EUVL L 328, 21.12.2018, s. 82).

53 Komission asetus (EU) N:o 651/2014, annettu 17 päivänä kesäkuuta 2014, tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 187, 26.6.2014, s. 1).

II LUKU

ILMASTOTOIMIEN SOSIAALISEN TUEN SUUNNITELMAT

3 artikla

Ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelmat

1. Kunkin jäsenvaltion on toimitettava komissiolle ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelma, jäljempänä ’suunnitelma’, sekä asetuksen (EU) 2018/1999 14 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun yhdennetyn kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman päivitys kyseisessä artiklassa säädetyn menettelyn ja aikataulun mukaisesti. Suunnitelman on sisällettävä johdonmukainen joukko toimenpiteitä ja investointeja, joilla puututaan hiilen hinnoittelun vaikutuksiin haavoittuviin kotitalouksiin, haavoittuviin mikroyrityksiin ja haavoittuviin liikenteen käyttäjiin, jotta voidaan varmistaa kohtuuhintainen lämmitys, jäähdytys ja liikkuminen siten, että samalla tuetaan ja nopeutetaan unionin ilmastotavoitteiden saavuttamiseen tarvittavia toimenpiteitä.

2. Suunnitelmaan voi sisältyä kansallisia toimenpiteitä, joilla tarjotaan tilapäistä suoraa tulotukea haavoittuville kotitalouksille ja kotitalouksille, jotka ovat haavoittuvia liikenteen käyttäjiä, jotta voidaan vähentää rakennusten ja tieliikenteen sisällyttämisestä direktiivin 2003/87/EY soveltamisalaan johtuvan fossiilisten polttoaineiden hinnannousun vaikutusta.

3. Suunnitelmaan on sisällyttävä kansallisia hankkeita, joilla

   (a) rahoitetaan toimenpiteitä ja investointeja, joilla lisätään rakennusten energiatehokkuutta, toteutetaan energiatehokkuutta parantavia toimenpiteitä, suoritetaan rakennusten perusparannuksia ja vähennetään rakennusten lämmityksen ja jäähdytyksen hiilipäästöjä, uusiutuvista energialähteistä tuotetun energian integrointi mukaan lukien;

   (b) rahoitetaan toimenpiteitä ja investointeja, joilla lisätään päästöttömän ja vähäpäästöisen liikkumisen ja liikenteen osuutta.

4 artikla

Ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelmien sisältö

1. Ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelmissa on esitettävä erityisesti seuraavat osatekijät:

   (a) 3 artiklan mukaiset konkreettiset toimenpiteet ja investoinnit tämän kohdan c alakohdassa tarkoitettujen vaikutusten vähentämiseksi sekä selvitys siitä, miten ne aidosti edistäisivät 1 artiklassa vahvistettujen tavoitteiden saavuttamista jäsenvaltion asiaa koskevien politiikkojen yleisissä puitteissa;

   (b) konkreettiset liitännäistoimenpiteet, joita tarvitaan suunnitelman toimenpiteiden ja investointien toteuttamiseksi ja c alakohdassa tarkoitettujen vaikutusten vähentämiseksi, sekä tiedot toimenpiteiden ja investointien nykyisestä tai suunnitellusta rahoituksesta muista unionin, kansainvälisistä, julkisista tai yksityisistä lähteistä;

(c) arvio hintojen nousun todennäköisistä vaikutuksista kotitalouksiin ja erityisesti energiaköyhyyden esiintyvyyteen, mikroyrityksiin ja liikenteen käyttäjiin, sekä erityisesti haavoittuvia kotitalouksia, haavoittuvia mikroyrityksiä ja haavoittuvia liikenteen käyttäjiä koskeva arvio ja määritys. Näitä vaikutuksia on analysoitava riittävällä alueellisella jaottelutasolla ottaen huomioon sellaiset tekijät kuin julkisen liikenteen ja peruspalvelujen saatavuus ja niiden alueiden yksilöiminen, joihin vaikutukset kohdistuvat eniten, erityisesti syrjäiset alueet ja maaseutualueet;

(d) jos suunnitelma sisältää 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja toimenpiteitä, perusteet tukikelpoisten lopullisten tuensaajien määrittämiseksi, kyseisten toimenpiteiden suunniteltu määräaika ja perustelut, jotka pohjautuvat määrälliseen arvioon ja laadulliseen selvitykseen siitä, miten suunnitelman toimenpiteiden odotetaan vähentävän energia- ja liikenneköyhyyttä ja kotitalouksien, mikroyritysten ja liikenteen käyttäjien haavoittuvuutta maantieliikenteen ja lämmityspolttoaineiden hintojen nousun suhteen;

(e) toimenpiteiden ja investointien suunnitellut välitavoitteet, tavoitteet ja alustava toteutusaikataulu siten, että ne on saatettava päätökseen 31 päivään heinäkuuta 2032 mennessä;

(f) suunnitelman arvioidut kokonaiskustannukset sekä asianmukaiset kustannusperustelut ja selvitykset siitä, miten suunnitelma on kustannustehokkuusperiaatteen mukainen ja oikeassa suhteessa suunnitelman odotettuun vaikutukseen;

(g) arvioitujen kokonaiskustannusten suunniteltu kansallinen osuus, joka on laskettu 14 artiklan mukaisesti;

(h) selvitys siitä, miten suunnitelmalla varmistetaan, ettei suunnitelmaan sisältyvä investointi tai toimenpide aiheuta merkittävää haittaa asetuksen (EU) 2020/852 17 artiklassa tarkoitetuille ympäristötavoitteille; komissio antaa tätä varten rahaston soveltamisalaan kuuluville jäsenvaltioille teknistä ohjausta; 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuille toimenpiteille ei tarvita selitystä;

(i) järjestelyt suunnitelman tehokasta seurantaa ja toteutusta varten kyseisessä jäsenvaltiossa, erityisesti ehdotettujen välitavoitteiden ja tavoitteiden osalta, mukaan lukien toimenpiteiden ja investointien toteuttamista koskevat indikaattorit, jotka ovat tarvittaessa saatavilla Euroopan unionin tilastotoimistosta ja Euroopan energiaköyhyyden seurantakeskuksesta energiaköyhyydestä annetun komission suosituksen 2020/1563[54] mukaisesti;

(j) suunnitelman valmistelua varten ja, jos saatavilla, tiivistelmä paikallis- ja alueviranomaisten, työmarkkinaosapuolten, kansalaisjärjestöjen, nuorisojärjestöjen ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien asetuksen (EU) 2018/1999 10 artiklan mukaisesti ja kansallisen oikeudellisen kehyksen mukaisesti toteutetusta kuulemismenettelystä ja siitä, miten sidosryhmien panos otetaan huomioon suunnitelmassa;

(k) selvitys jäsenvaltion järjestelmästä, jolla ehkäistään, havaitaan ja korjataan lahjontaa, petoksia ja eturistiriitoja, kun käytetään rahastosta myönnettyjä

[54] EUVL L 357, 27.10.2020, s. 35.

varoja, sekä järjestelyistä, joilla pyritään välttämään rahastosta ja muista unionin ohjelmista myönnetty päällekkäinen rahoitus.

2. Suunnitelmien on oltava sopusoinnussa niiden tietojen ja sitoumusten kanssa, jotka jäsenvaltiot ovat antaneet Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin toimintasuunnitelman ja asetuksella (EU) 2021/1057 perustetun Euroopan sosiaalirahasto plussan (ESR+) perusteella, asetuksen (EU) 2021/1058[55] mukaisissa koheesiopolitiikan toimenpideohjelmissaan, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/241[56] mukaisissa elpymis- ja palautumissuunnitelmissaan, direktiivin 2010/31/EU mukaisissa pitkän aikavälin rakennusten peruskorjausstrategioissaan ja asetuksen (EU) 2018/1999 mukaisissa päivitetyissä kansallisissa energiasuunnitelmissaan. Suunnitelmien on myös oltava täydentäviä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1056[57] mukaisiin oikeudenmukaisen siirtymän suunnitelmiin nähden.

3. Jäsenvaltiot voivat suunnitelmien laadinnan yhteydessä pyytää komissiota järjestämään hyvien käytäntöjen vaihtoa. Jäsenvaltiot voivat myös pyytää teknistä tukea Euroopan investointipankin kanssa vuonna 2009 tehdyllä komission sopimuksella perustetusta ELENA-välineestä tai Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/240[58] perustetusta teknisen tuen välineestä.

III LUKU

RAHASTOSTA MYÖNNETTÄVÄ TUKI ILMASTOTOIMIEN SOSIAALISEN TUEN SUUNNITELMIIN

5 artikla

Rahastoa ja tukikelpoisuutta koskevat periaatteet

1. Rahastosta annetaan jäsenvaltioille taloudellista tukea niiden suunnitelmissa esitettyjen toimenpiteiden ja investointien rahoittamiseksi.

2. Tuen maksamisen ehtona on, että suunnitelmissa vahvistetut toimenpiteitä ja investointeja koskevat välitavoitteet ja tavoitteet saavutetaan. Näiden välitavoitteiden ja tavoitteiden on oltava yhteensopivia unionin ilmastotavoitteiden kanssa, ja niiden on katettava erityisesti seuraavat:

   (a) energiatehokkuus;

   (b) rakennusten perusparannukset;

   (c) päästötön ja vähäpäästöinen liikkuminen ja liikenne;

   (d) kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen;

---

55 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1058, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, Euroopan aluekehitysrahastosta ja koheesiorahastosta (EUVL L 231, 30.6.2021, s. 60).

56 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

57 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1056, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, oikeudenmukaisen siirtymän rahaston perustamisesta (EUVL L 231, 30.6.2021, s. 1).

58 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/240, annettu 10 päivänä helmikuuta 2021, teknisen tuen välineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 1).

(e) haavoittuvien kotitalouksien, erityisesti energiaköyhyydestä kärsivien kotitalouksien, haavoittuvien mikroyritysten ja haavoittuvien liikenteen käyttäjien määrän vähentäminen, myös maaseudulla ja syrjäisillä alueilla.

3. Rahastosta tuetaan ainoastaan toimenpiteitä ja investointeja, joissa noudatetaan asetuksen (EU) 2020/852 17 artiklassa tarkoitettua ”ei merkittävää haittaa” -periaatetta.

6 artikla

Toimenpiteet ja investoinnit, jotka voi sisällyttää ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelmien arvioituihin kokonaiskustannuksiin

1. Jäsenvaltiot voivat sisällyttää sellaisten toimenpiteiden kustannukset, joilla tarjotaan tilapäistä suoraa tulotukea tieliikenteen ja lämmityspolttoaineiden hintojen noususta selviämiseen haavoittuville kotitalouksille ja sellaisille haavoittuville kotitalouksille, jotka ovat liikenteen käyttäjiä. Tällaista tukea on vähennettävä ajan mittaan, ja sen on rajoituttava rakennusten ja tieliikenteen päästökaupan välittömiin vaikutuksiin. Oikeus tällaiseen suoraan tulotukeen lakkaa 4 artiklan 1 kohdan d alakohdassa vahvistetussa määräajassa.

2. Jäsenvaltiot voivat sisällyttää seuraavien toimenpiteiden ja investointien kustannukset suunnitelmien arvioituihin kokonaiskustannuksiin edellyttäen, että tällaiset toimenpiteet tai investoinnit hyödyttävät ensisijaisesti haavoittuvia kotitalouksia, haavoittuvia mikroyrityksiä tai haavoittuvia liikenteen käyttäjiä ja niillä on määrä

(a) tukea rakennusten perusparantamista erityisesti niiden osalta, joiden käytössä on energiatehokkuudeltaan kaikkein heikoimpia rakennuksia, muun muassa tarjoamalla taloudellista tukea tai verokannustimia, kuten mahdollisuutta vähentää perusparannuskustannuksia vuokrasta, riippumatta siitä, kuka asianomaiset rakennukset omistaa;

(b) edistää rakennusten lämmityksen ja jäähdytyksen sekä ruoanlaiton irrottamista hiilestä, myös sähköistämisen avulla, ja uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian integrointia, jolla edistetään energiansäästöjen saavuttamista;

(c) tukea julkisia ja yksityisiä tahoja sellaisten kohtuuhintaisten energiatehokkuutta parantavien perusparannusratkaisujen ja asianmukaisten rahoitusvälineiden kehittämisessä ja tarjoamisessa, jotka ovat rahaston sosiaalisten tavoitteiden mukaisia;

(d) tarjota saataville päästöttömiä ja vähäpäästöisiä ajoneuvoja ja polkupyöriä sekä taloudellista tukea tai verokannustimia niiden ostamiseen sekä asianmukaiseen julkiseen ja yksityiseen infrastruktuuriin, mukaan lukien lataus ja tankkaus; vähäpäästöisiin ajoneuvoihin liittyvän tuen asteittaiselle vähentämiselle on esitettävä aikataulu;

(e) myöntää ilmainen pääsy julkiseen liikenteeseen tai mukauttaa julkisen liikenteen maksuja sekä edistää kestävää kysyntään perustuvaa liikkumista ja jaettuja liikkumispalveluja;

(f) tukea julkisia ja yksityisiä tahoja kohtuuhintaisten päästöttömien ja vähäpäästöisten liikkumis- ja liikennepalvelujen kehittämisessä ja tarjoamisessa sekä houkuttelevien aktiivisten liikkumismahdollisuuksien

käyttöönotossa maaseutu-, saari- ja vuoristoalueilla sekä syrjäisillä ja vaikeapääsyisillä alueilla tai vähemmän kehittyneillä alueilla, vähemmän kehittyneet kaupunkien lähialueet mukaan lukien.

7 artikla

Ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelmien arvioitujen kokonaiskustannusten ulkopuolelle jättäminen

1. Rahastosta ei tueta eikä suunnitelmien arvioituihin kokonaiskustannuksiin sisällytetä tämän asetuksen 3 artiklan 2 kohdan mukaisen suoran tulotuen muodossa toteutettavia toimenpiteitä kotitalouksille, jotka jo hyötyvät

   (a) direktiivin 2003/87/EY IV a luvun soveltamisalaan kuuluvien polttoaineiden hintatasoon liittyvistä julkisista toimista;

   (b) kaasuntoimitusten hinnoitteluun liittyvistä direktiivin 2009/73/EY 3 artiklan 3 kohdan mukaisista julkisista toimista;

2. Jos asianomainen jäsenvaltio osoittaa suunnitelmassaan, että 1 kohdassa tarkoitetuilla julkisilla toimilla ei täysin kompensoida hinnankorotusta, joka johtuu rakennusten ja tieliikenteen alojen sisällyttämisestä direktiivin 2003/87/EY soveltamisalaan, suoraa tulotukea voidaan sisällyttää arvioituihin kokonaiskustannuksiin sellaisen hinnankorotuksen rajoissa, jota ei korvata täysimääräisesti.

8 artikla

Etuuksien siirtäminen kotitalouksille, mikroyrityksille ja liikenteen käyttäjille

Jäsenvaltiot voivat sisällyttää arvioituihin kokonaiskustannuksiin rahoitustukea muille julkisille tai yksityisille yhteisöille kuin haavoittuville kotitalouksille, haavoittuville mikroyrityksille ja haavoittuville liikenteen käyttäjille, jos kyseiset yhteisöt toteuttavat toimenpiteitä ja investointeja, jotka viime kädessä hyödyttävät haavoittuvia kotitalouksia, haavoittuvia mikroyrityksiä ja haavoittuvia liikenteen käyttäjiä.

Jäsenvaltioiden on vahvistettava tarvittavat lakisääteiset ja sopimusperusteiset suojatoimet sen varmistamiseksi, että hyöty siirretään kokonaisuudessaan kotitalouksille, mikroyrityksille ja liikenteen käyttäjille.

9 artikla

Talousarvio

1. Rahaston toteuttamiseen varatut rahoituspuitteet vuosiksi 2025–2027 ovat 23 700 000 000 euroa käypinä hintoina.

2. Rahaston toteuttamiseen varatut rahoituspuitteet vuosiksi 2028–2032 ovat 48 500 000 000 euroa käypinä hintoina edellyttäen, että SEUT-sopimuksen 312 artiklassa tarkoitettujen sovellettavan monivuotisen rahoituskehyksen vuotuisten enimmäismäärien mukaiset määrät ovat käytettävissä.

3. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuilla määrillä voidaan kattaa myös menoja, jotka liittyvät rahaston hallinnoinnin ja sen tavoitteiden saavuttamisen edellyttämiin

valmistelu-, seuranta-, valvonta-, tarkastus- ja arviointitoimiin, erityisesti selvityksiin, asiantuntijakokouksiin, sidosryhmien kuulemiseen, tiedotus- ja viestintätoimiin, mukaan lukien osallistavat yhteystoimet, ja unionin poliittisia painopisteitä koskevaan ulkoiseen viestintään siltä osin kuin painopisteet liittyvät tämän asetuksen tavoitteisiin, sekä tietojenkäsittelyyn ja -vaihtoon keskittyviin tietoteknisiin verkkoihin ja organisaation omiin tietotekniikkavälineisiin liittyviä menoja sekä kaikkia muita komission teknisen ja hallinnollisen tuen menoja, joita komissiolle aiheutuu rahaston hallinnoinnista. Menoilla voidaan kattaa myös kustannuksia, jotka aiheutuvat muista tukitoimista, kuten hankkeiden laadunvalvonnasta ja seurannasta paikan päällä, sekä vertaisneuvonnasta ja tukikelpoisten toimien arvioinnissa ja toteuttamisessa käytettävistä asiantuntijoista.

10 artikla

Yhteistyössä hallinnoitavista ohjelmista peräisin olevat varat ja varojen käyttö

1. Jäsenvaltioille yhteistyöhön perustuvan hallinnoinnin puitteissa myönnettyjä varoja voidaan niiden pyynnöstä siirtää rahastoon asetuksen (EU) 2021/1060 asiaa koskevissa säännöksissä säädetyin edellytyksin. Komissio käyttää kyseisiä varoja suoraan asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 62 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdan mukaisesti. Kyseiset varat on käytettävä yksinomaan asianomaisen jäsenvaltion hyväksi.
2. Jäsenvaltiot voivat antaa asetuksella (EU) 2021/1057 perustetun Euroopan sosiaalirahasto plussan (ESR+) ja asetuksen (EU) 2021/1058 mukaisten koheesiopolitiikan toimenpideohjelmien hallintoviranomaisten tehtäväksi toteuttaa tästä rahastosta hyötyviä toimenpiteitä ja investointeja, tarvittaessa ottaen huomioon synergiaedut kyseisten unionin rahastojen kanssa ja rahaston tavoitteiden mukaisesti. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava suunnitelmissaan aikomuksestaan antaa toimia kyseisten viranomaisten tehtäväksi.
3. Jäsenvaltiot voivat sisällyttää suunnitelmaansa osana arvioituja kokonaiskustannuksia asetuksen (EU) 2021/240 7 artiklan mukaiseen tekniseen lisätukeen liittyvät maksut ja jäsenvaltio-osiota varten maksettavan käteissuorituksen määrän asetuksen (EU) 2021/523 asiaa koskevien säännösten mukaisesti. Nämä kustannukset saavat olla enintään neljä prosenttia suunnitelman kokonaismäärärahoista, ja suunnitelmassa esitettyjen asiaankuuluvien toimenpiteiden on oltava tämän asetuksen mukaisia.

11 artikla

Täytäntöönpano

Komissio hallinnoi rahastoa suoraan SEUT-sopimuksen 322 artiklan nojalla hyväksyttyjen asiaankuuluvien sääntöjen, erityisesti asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2020/2092[59], mukaisesti.

[59] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) 2020/2092, annettu 16 päivänä joulukuuta 2020, yleisestä ehdollisuusjärjestelmästä unionin talousarvion suojaamiseksi (EUVL L 433 I, 22.12.2020, s. 1).

12 artikla

Täydentävyys ja täydentävä rahoitus

1. Rahastosta myönnettävä tuki täydentää muista unionin rahastoista, ohjelmista ja välineistä myönnettävää tukea. Rahastosta tuettavat toimenpiteet ja investoinnit voivat saada tukea muista unionin rahastoista, ohjelmista ja välineistä edellyttäen, että tällainen tuki ei kata samoja kustannuksia.
2. Rahastosta myönnettävä tuki on täydentävää eikä se saa korvata toistuvia kansallisia talousarviomenoja.

13 artikla

Tukimäärärahojen enimmäismäärät

1. Tukimäärärahojen enimmäismäärät lasketaan kullekin jäsenvaltiolle liitteiden I ja II mukaisesti.
2. Kukin jäsenvaltio voi esittää pyynnön suunnitelmansa toteuttamista varten varattuun tukimäärärahojen enimmäismäärään asti.

14 artikla

Kansallinen rahoitusosuus arvioiduista kokonaiskustannuksista

1. Jäsenvaltioiden on osallistuttava vähintään 50 prosenttiin suunnitelmiensa arvioiduista kokonaiskustannuksista.
2. Jäsenvaltioiden on muun muassa käytettävä direktiivin 2003/87/EY IV a luvun mukaisesta päästöoikeuksiensa huutokaupasta saatuja tuloja kansalliseen osuuteensa suunnitelmiensa arvioiduista kokonaiskustannuksista.

15 artikla

Komission arviointi

1. Komissio arvioi suunnitelman ja tarvittaessa jäsenvaltion 17 artiklan mukaisesti toimittamien kyseiseen suunnitelmaan tehtyjen muutosten yhdenmukaisuuden tämän asetuksen säännösten kanssa. Komissio toimii kyseistä arviointia tehdessään tiiviissä yhteistyössä asianomaisen jäsenvaltion kanssa. Komissio voi esittää huomautuksia tai pyytää lisätietoja. Asianomaisen jäsenvaltion on toimitettava pyydetyt lisätiedot, ja se voi tarvittaessa tarkistaa suunnitelmaa, myös suunnitelman toimittamisen jälkeen. Asianomainen jäsenvaltio ja komissio voivat sopia arvioinnin määräajan pidentämisestä kohtuullisella ajanjaksolla, jos se on tarpeen.
2. Komissio arvioi suunnitelman merkityksellisyyttä, vaikuttavuutta, tehokkuutta ja johdonmukaisuutta seuraavasti:

   (a) Merkityksellisyyttä arvioidessaan komissio ottaa huomioon seuraavat kriteerit:

      i) pystytäänkö suunnitelmalla reagoimaan yhteiskunnallisiin vaikutuksiin ja haasteisiin, joita haavoittuville kotitalouksille, haavoittuville mikroyrityksille ja haavoittuville liikenteen käyttäjille aiheutuu

asianomaisessa jäsenvaltiossa direktiivin 2003/87/EY IV a luvun nojalla perustetun rakennusten ja tieliikenteen päästökauppajärjestelmän perustamisesta, erityisesti energiaköyhyydestä kärsivien kotitalouksien osalta, ottaen asianmukaisesti huomioon haasteet, jotka on yksilöity komission arvioinneissa, jotka koskevat kyseisen jäsenvaltion yhdennetyn kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman päivittämistä, ja sen edistymistä komission asetuksen (EU) 2018/1999 9 artiklan 3 kohdan, 13 artiklan ja 29 artiklan mukaisesti, sekä asetuksen (EU) 2018/1999 34 artiklan mukaisesti jäsenvaltioille annetuissa komission suosituksissa, kun otetaan huomioon pitkän aikavälin tavoite, jonka mukaan unioni on vuoteen 2050 mennessä ilmaston kannalta neutraali. Tässä on otettava huomioon kyseisen jäsenvaltion erityishaasteet ja tukimäärärahat;

ii) voidaanko olettaa, että suunnitelmalla varmistetaan, että mikään suunnitelmaan sisältyvä toimenpide tai investointi ei aiheuta merkittävää haittaa asetuksen (EU) 2020/852 17 artiklassa tarkoitetuille ympäristötavoitteille;

iii) sisältääkö suunnitelma toimenpiteitä ja investointeja, joilla edistetään vihreää siirtymää, mukaan lukien siitä aiheutuviin haasteisiin vastaaminen ja erityisesti unionin vuoteen 2030 ulottuvien ilmasto- ja energiatavoitteiden ja liikkuvuusstrategian vuodelle 2030 asetettujen välitavoitteiden saavuttaminen.

(b) Vaikuttavuuden arvioimiseksi komissio ottaa huomioon seuraavat kriteerit:

i) odotetaanko suunnitelman vaikuttavan pysyvästi suunnitelmassa käsiteltyihin haasteisiin ja erityisesti haavoittuviin kotitalouksiin, haavoittuviin mikroyrityksiin ja haavoittuviin liikenteen käyttäjiin, erityisesti energiaköyhyydestä kärsiviin kotitalouksiin, asianomaisessa jäsenvaltiossa;

ii) onko odotettavissa, että asianomaisen jäsenvaltion ehdottamilla järjestelyillä varmistetaan suunnitelman tuloksellinen seuranta ja toteutus, mukaan lukien suunniteltu aikataulu, välitavoitteet ja tavoitteet sekä niihin liittyvät indikaattorit;

iii) ovatko asianomaisen jäsenvaltion ehdottamat toimenpiteet ja investoinnit johdonmukaisia ja täyttävätkö ne direktiivin [yyyy/nnnnn] [ehdotus direktiivin 2012/27/EU uudelleenlaatimiseksi], direktiivin (EU) 2018/2001, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/94/EU[60], Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/1161 ja direktiivin 2010/31/EU vaatimukset.

(c) Tehokkuuden arvioimiseksi komissio ottaa huomioon seuraavat kriteerit:

i) ovatko jäsenvaltion toimittamat perustelut suunnitelman arvioiduille kokonaiskustannuksille mielekkäät, uskottavat, kustannustehokkuusperiaatteen mukaiset ja oikeassa suhteessa odotettuihin kansallisiin ympäristö- ja sosiaalisiin vaikutuksiin;

ii) onko odotettavissa, että asianomaisen jäsenvaltion ehdottamilla järjestelyillä voidaan ehkäistä, havaita ja korjata lahjontaa, petoksia ja eturistiriitoja

60 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/94/EU, annettu 22 päivänä lokakuuta 2014, vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuurin käyttöönotosta (EUVL L 307, 28.10.2014, s. 1).

rahastosta myönnettyjä varoja käytettäessä, mukaan lukien järjestelyt, joilla pyritään välttämään rahastosta ja muista unionin ohjelmista myönnettävän rahoituksen päällekkäisyys;

iii) ovatko jäsenvaltion ehdottamat välitavoitteet ja tavoitteet tehokkaita rahaston soveltamisalan, tavoitteiden ja tukikelpoisten toimien kannalta.

(d) Johdonmukaisuuden arvioimiseksi komissio ottaa huomioon, sisältääkö suunnitelma toimenpiteitä ja investointeja johdonmukaisina toimina.

16 artikla

Komission päätös

1. Komissio tekee 15 artiklan mukaisen arvioinnin perusteella päätöksen jäsenvaltion suunnitelmasta täytäntöönpanosäädöksellä kuuden kuukauden kuluessa päivästä, jona suunnitelma on toimitettu tämän asetuksen 3 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

Jos komissio antaa myönteisen arvion, päätöksessä on esitettävä:

(a) toimenpiteet ja investoinnit, jotka jäsenvaltion on toteutettava, suunnitelman arvioidut kokonaiskustannukset sekä välitavoitteet ja tavoitteet;

(b) tämän asetuksen 13 artiklan mukaisesti myönnetyt unionin tukimäärärahat, jotka maksetaan erissä sen jälkeen, kun jäsenvaltio on tyydyttävällä tavalla saavuttanut suunnitelman täytäntöönpanon yhteydessä yksilöidyt välitavoitteet ja tavoitteet, joihin sovelletaan kaudella 2028—2032 tämän asetuksen 9 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja määriä SEUT-sopimuksen 312 artiklassa tarkoitettujen monivuotisen rahoituskehyksen vuotuisten enimmäismäärien mukaisesti;

(c) kansallinen rahoitusosuus;

(d) seurantaa ja täytäntöönpanoa koskevat järjestelyt ja aikataulu, mukaan lukien tarvittaessa tämän asetuksen 20 artiklan noudattamiseksi tarvittavat toimenpiteet;

(e) suunniteltujen välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttamista koskevat indikaattorit;

(f) järjestelyt, joiden mukaisesti komissiolla on täydet oikeudet tutustua merkityksellisiin taustatietoihin.

2. Edellä 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetut tukimäärärahat määritetään asianomaisen jäsenvaltion ehdottaman, 15 artiklan 2 kohdassa säädettyjen kriteerien mukaisesti arvioidun suunnitelman arvioitujen kokonaiskustannusten perusteella.

Tukimäärärahojen määrä vahvistetaan seuraavasti:

(a) Jos suunnitelma täyttää tyydyttävästi 15 artiklan 2 kohdassa vahvistetut kriteerit ja paketin arvioitujen kokonaiskustannusten määrä, josta on vähennetty kansallinen rahoitusosuus, on yhtä suuri tai suurempi kuin kyseiselle jäsenvaltiolle 13 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu tukimäärärahojen enimmäismäärä, kyseiselle jäsenvaltiolle myönnetyn tukimäärärahojen kokonaismäärä on yhtä suuri kuin 9 artiklassa tarkoitetun enimmäisrahoituksen kokonaismäärä.

(b) Jos suunnitelma täyttää tyydyttävästi 15 artiklan 2 kohdassa vahvistetut kriteerit ja paketin arvioitujen kokonaiskustannusten määrä, josta on vähennetty kansallinen rahoitusosuus, on pienempi kuin kyseiselle jäsenvaltiolle 13 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu enimmäisrahoitusosuus, jäsenvaltiolle kohdennettujen tukimäärärahojen määrä on yhtä suuri kuin paketin arvioitujen kokonaiskustannusten määrä, josta on vähennetty kansallinen rahoitusosuus.

(c) Jos suunnitelma täyttää tyydyttävästi 15 artiklan 2 kohdassa vahvistetut kriteerit, mutta arvioinnissa todetaan, että valvontajärjestelmissä on puutteita, komissio voi vaatia ylimääräisten välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttamista ennen ensimmäistä maksua.

(d) Jos suunnitelma ei täytä tyydyttävästi 15 artiklan 2 kohdassa vahvistettuja kriteerejä, kyseiselle jäsenvaltiolle ei myönnetä tukimäärärahoja.

3. Jos komissio antaa suunnitelmasta kielteisen arvion, 1 kohdassa tarkoitetussa päätöksessä on esitettävä kielteisen arvioinnin syyt. Asianomaisen jäsenvaltion on toimitettava suunnitelma uudelleen otettuaan huomioon komission arvion.

17 artikla

Ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelmien muuttaminen

1. Jos jäsenvaltion ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelma asiaankuuluvine välitavoitteineen ja tavoitteineen ei enää ole joko kokonaan tai osittain toteutettavissa objektiivisten olosuhteiden – erityisesti direktiivin 2003/87/EY IV a luvun nojalla perustetun rakennusten ja tieliikenteen päästökauppajärjestelmän todellisten välittömien vaikutusten – vuoksi, asianomainen jäsenvaltio voi toimittaa komissiolle suunnitelmansa muutoksen, joka sisältää tarvittavat ja asianmukaisesti perustellut muutokset. Jäsenvaltiot voivat pyytää teknistä tukea tällaisen pyynnön laatimiseen.

2. Komissio arvioi muutetun suunnitelman 15 artiklan mukaisesti.

3. Jos komissio antaa muutetusta suunnitelmasta myönteisen arvion, se hyväksyy 16 artiklan 1 kohdan mukaisesti täytäntöönpanosäädöksellä myönteisen arvion syyt sisältävän päätöksen kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun jäsenvaltio on virallisesti toimittanut muutetun suunnitelman.

4. Jos komissio antaa muutetusta suunnitelmasta kielteisen arvion, se hylkää pyynnön 3 kohdassa tarkoitetun määräajan kuluessa annettuaan asianomaiselle jäsenvaltiolle mahdollisuuden esittää huomautuksensa kolmen kuukauden kuluessa komission arvioinnin toimittamisesta.

5. Kunkin asianomaisen jäsenvaltion on viimeistään 15 päivänä maaliskuuta 2027 arvioitava suunnitelmansa asianmukaisuutta suhteessa direktiivin 2003/087/EY IV a luvun mukaisesti perustetun rakennusten ja tieliikenteen päästökauppajärjestelmän todellisiin välittömiin vaikutuksiin. Tällaiset arvioinnit on toimitettava komissiolle osana asetuksen (EU) 2018/1999 17 artiklan mukaista kaksivuotista edistymiskertomusta.

18 artikla

Tukimäärärahojen sitominen

1. Kun komissio on antanut 16 artiklassa tarkoitetun päätöksen, se tekee hyvissä ajoin asianomaisen jäsenvaltion kanssa sopimuksen, joka muodostaa asetuksessa (EU, Euratom) 2018/1046 tarkoitetun yksittäisen oikeudellisen sitoumuksen, joka kattaa vuodet 2025–2027. Kyseinen sopimus voidaan tehdä aikaisintaan vuotta ennen direktiivin 2003/87/EY IV a luvun mukaisten huutokauppojen aloitusvuotta.
2. Vuosia 2028–2032 koskeva yksittäinen oikeudellinen sitoumus tehdään edellyttäen, että tämän asetuksen 9 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut määrät ovat käytettävissä SEUT-sopimuksen 312 artiklassa tarkoitettujen monivuotisen rahoituskehyksen vuotuisten enimmäismäärien puitteissa.
3. Talousarviositoumukset voivat perustua kokonaissitoumuksiin, ja tarvittaessa ne voidaan jakaa usealle eri varainhoitovuodelle vuotuisiksi eriksi.

19 artikla

Tukimäärärahojen maksamista, keskeyttämistä ja niitä koskevien sopimusten irtisanomista koskevat säännöt

1. Asianomaiselle jäsenvaltiolle tämän artiklan mukaisesti myönnetyt tukimäärärahat maksetaan, kun 16 artiklan mukaisesti hyväksytyssä suunnitelmassa esitetyt sovitut välitavoitteet ja tavoitteet on saavutettu, käytettävissä olevien varojen rajoissa. Kun välitavoitteet ja tavoitteet on saavutettu, asianomaisen jäsenvaltion on toimitettava komissiolle asianmukaisesti perusteltu pyyntö tukimäärärahojen maksamiseksi. Jäsenvaltioiden on toimitettava tällaiset maksupyynnöt komissiolle kerran tai kahdesti vuodessa 31 päivään heinäkuuta mennessä.
2. Komissio arvioi ilman aiheetonta viivytystä ja viimeistään kahden kuukauden kuluessa pyynnön vastaanottamisesta, onko 16 artiklassa tarkoitetussa komission päätöksessä asetetut välitavoitteet ja tavoitteet saavutettu tyydyttävästi. Välitavoitteiden ja tavoitteiden tyydyttävä saavuttaminen edellyttää, että asianomainen jäsenvaltio ei ole kumonnut aiemmin tyydyttävästi saavutettuihin välitavoitteisiin ja tavoitteisiin liittyviä toimenpiteitä. Asiantuntijat voivat avustaa komissiota.
3. Jos komissio antaa myönteisen arvion, se tekee ilman aiheetonta viivytystä päätöksen, jolla hyväksytään tukimäärärahojen maksaminen asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 mukaisesti.
4. Jos komissio 3 kohdassa tarkoitetun arvioinnin perusteella toteaa, että 16 artiklassa tarkoitetussa komission päätöksessä asetettuja välitavoitteita ja tavoitteita ei ole saavutettu tyydyttävästi, tukimäärärahojen maksaminen keskeytetään kokonaan tai osittain. Asianomainen jäsenvaltio voi esittää huomautuksensa kuukauden kuluessa komission arvioinnin tiedoksiantamisesta.

   Keskeytys voidaan lopettaa ainoastaan, jos välitavoitteet ja tavoitteet on saavutettu tyydyttävästi 16 artiklassa tarkoitetussa komission päätöksessä esitetyllä tavalla.

5. Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 116 artiklan 2 kohdassa säädetään, maksumääräaika alkaa päivästä, jona maksuun oikeuttava päätös annetaan tiedoksi asianomaiselle jäsenvaltiolle tämän artiklan 3 kohdan mukaisesti, tai päivästä, jona tämän artiklan 4 kohdan toisen alakohdan mukainen keskeyttämisen lopettamisesta ilmoitetaan.

6. Jos välitavoitteita ja tavoitteita ei ole saavutettu tyydyttävästi kuuden kuukauden kuluessa keskeytyksestä, komissio vähentää tukimäärärahoja oikeasuhteisesti annettuaan asianomaiselle jäsenvaltiolle mahdollisuuden esittää huomautuksensa kahden kuukauden kuluessa päätelmien tiedoksi antamisesta.

7. Jos asianomainen jäsenvaltio ei ole 12 kuukauden kuluessa päivästä, jona 18 artiklassa tarkoitetut sopimukset on tehty, edistynyt konkreettisesti minkään asiaankuuluvan välitavoitteen ja tavoitteen osalta, komissio irtisanoo asiaankuuluvat 18 artiklassa tarkoitetut sopimukset ja vapauttaa tukimäärärahojen määrän. Komissio tekee päätöksen 18 artiklassa tarkoitettujen sopimusten irtisanomisesta annettuaan asianomaiselle jäsenvaltiolle mahdollisuuden esittää huomautuksensa kahden kuukauden kuluessa siitä, kun se on ilmoittanut arvionsa siitä, onko konkreettista edistystä tapahtunut.

20 artikla

Unionin taloudellisten etujen suojaaminen

1. Pannessaan rahastoa täytäntöön jäsenvaltioiden on rahaston varojen edunsaajina toteutettava kaikki asianmukaiset toimenpiteet unionin taloudellisten etujen suojaamiseksi ja sen varmistamiseksi, että rahastosta tuettuihin toimenpiteisiin ja investointeihin liittyvien varojen käytössä noudatetaan sovellettavaa unionin ja kansallista lainsäädäntöä, erityisesti petosten, lahjonnan ja eturistiriitojen ehkäisemisen, havaitsemisen ja korjaamisen osalta. Tätä varten jäsenvaltioiden on otettava käyttöön liitteessä III tarkemmin esitetty vaikuttava ja tehokas sisäisen valvonnan järjestelmä sekä aiheettomasti maksettujen tai virheellisesti käytettyjen määrien takaisinperintä. Jäsenvaltiot voivat käyttää tavanomaisia kansallisia talousarviohallinnon järjestelmiään.

2. Edellä 18 artiklassa tarkoitetuissa sopimuksissa on määrättävä jäsenvaltioiden velvollisuuksista

   (a) tarkistaa säännöllisesti, että myönnetty rahoitus on käytetty asianmukaisesti kaikkien sovellettavien sääntöjen mukaisesti ja että kaikki suunnitelman mukaiset toimenpiteet tai investoinnit on toteutettu asianmukaisesti noudattaen kaikkia sovellettavia sääntöjä, jotka koskevat erityisesti petosten, lahjonnan ja eturistiriitojen ehkäisemistä, havaitsemista ja korjaamista;

   (b) toteuttaa asianmukaiset toimenpiteet ehkäistäkseen, havaitakseen ja korjatakseen asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 61 artiklassa määritellyt petokset, lahjonta ja eturistiriidat, jotka vaikuttavat unionin taloudellisiin etuihin, ja ryhtyä oikeustoimiin kavallettujen varojen takaisin perimiseksi, myös kaikkiin suunnitelman mukaisesti toteutettuihin toimenpiteisiin tai investointeihin liittyen;

   (c) liittää maksupyyntöön

i) johdon vahvistuslausuma siitä, että varat on käytetty aiottuun tarkoitukseen, että maksupyynnön mukana toimitetut tiedot ovat täydelliset, paikkansapitävät ja luotettavat ja että käyttöön otetut valvontajärjestelmät antavat tarvittavat takeet siitä, että varoja on hallinnoitu kaikkien sovellettavien sääntöjen mukaisesti, erityisesti eturistiriitojen välttämistä, petosten torjuntaa, lahjontaa ja rahaston ja muiden unionin ohjelmien rahoituksen päällekkäisyyttä koskevien sääntöjen mukaisesti moitteettoman varainhoidon periaatetta noudattaen; sekä

ii) yhteenveto kansainvälisesti hyväksyttyjen tarkastusstandardien mukaisesti suoritetuista tarkastuksista, mukaan lukien tiedot tarkastusten laajuudesta menojen määrän ja katetun ajanjakson osalta sekä analyysi havaituista puutteista ja toteutetuista korjaavista toimista;

(a) tarkastus- ja valvontatarkoituksia varten ja vertailukelpoisten tietojen antamiseksi varojen käytöstä suunnitelmassa toteutettujen toimenpiteiden ja investointien yhteydessä kerätä, tallentaa ja tallentaa sähköiseen järjestelmään seuraavien standardoitujen luokkien tietoja ja varmistaa niiden käyttömahdollisuus:

i) varojen lopullisten saajien nimet, alv-rekisterinumerot tai verotunnisteet sekä rahastosta myönnettyjen tukimäärärahojen määrä;

ii) toimeksisaajan (toimeksisaajien) ja alihankkijan (alihankkijoiden) nimi ja alv-rekisterinumero(t) tai verotunniste (verotunnisteet), jos varojen lopullinen saaja on hankintaviranomainen julkisia hankintoja koskevan unionin tai kansallisen lainsäädännön mukaisesti, sekä sopimuksen (sopimusten) arvo;

iii) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/849[61] 3 artiklan 6 kohdassa määritellyn varojen saajan tai toimeksisaajan tosiasiallisen omistajan ja edunsaajan etunimet, sukunimi (-nimet), syntymäaika ja alv-rekisterinumero(t) tai verotunniste (verotunnisteet);

iv) luettelo kaikista rahaston tuella toteutetuista toimenpiteistä ja investoinneista sekä kyseisten toimenpiteiden ja investointien julkisen rahoituksen kokonaismäärä ja muista unionin talousarviosta rahoitetuista rahastoista maksettujen varojen määrä;

(b) nimenomaisesti valtuuttaa komissio, OLAF, tilintarkastustuomioistuin ja soveltuvin osin EPPO käyttämään asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 129 artiklan 1 kohdassa säädettyjä oikeuksiaan ja asettaa kaikille suunnitelmaan sisältyvien toimenpiteiden ja investointien toteuttamiseen tarkoitettujen varojen lopullisille saajille tai kaikille muille niiden täytäntöönpanoon osallistuville henkilöille tai yhteisöille velvoitteita antaa komissiolle, OLAFille, tilintarkastustuomioistuimelle ja tapauksen mukaan EPPOlle nimenomainen valtuutus käyttää niiden asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 129 artiklan 1

[61] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/849, annettu 20 päivänä toukokuuta 2015, rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/60/EY ja komission direktiivin 2006/70/EY kumoamisesta (EUVL L 141, 5.6.2015, s. 73).

kohdassa säädettyjä oikeuksia sekä asettaa vastaavia velvoitteita kaikille lopullisille varojen saajille;

(c) pitää kirjaa asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 132 artiklan mukaisesti.

3. Jäsenvaltiot ja komissio käsittelevät tämän artiklan 2 kohdan d alakohdassa tarkoitettuja henkilötietoja 18 artiklassa tarkoitettujen sopimusten täytäntöönpanoon liittyvien varojen käyttöön liittyviä vastuuvapaus-, tarkastus- ja valvonta- sekä tiedotus-, viestintä- ja julkisuusmenettelyjä varten ja niiden keston ajan. Henkilötietoja on käsiteltävä tapauksen mukaan asetuksen (EU) 2016/679 tai asetuksen (EU) 2018/1725 mukaisesti. Rahastosta on SEUT-sopimuksen 319 artiklan mukaisen komissiota koskevan vastuuvapausmenettelyn puitteissa raportoitava asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 247 artiklassa tarkoitetun yhdennetyn talous- ja vastuuvelvollisuuden raportoinnin yhteydessä ja erityisesti erikseen vuotuisessa hallinto- ja tuloksellisuuskertomuksessa.

4. Komissio asettaa jäsenvaltioiden saataville integroidun ja yhteentoimivan tieto- ja seurantajärjestelmän, johon sisältyy yhteinen tiedonlouhinta- ja riskienarviointiväline tarvittavien tietojen saamiseksi ja analysoimiseksi. Jäsenvaltioiden on käytettävä välinettä tarkastus- ja valvontatarkoituksiin päällekkäisen rahoituksen välttämiseksi sekä rahastosta tuettuihin toimenpiteisiin ja investointeihin liittyvien petosten, lahjonnan ja eturistiriitojen ehkäisemiseksi, havaitsemiseksi ja korjaamiseksi. Komissio, OLAF, tilintarkastustuomioistuin ja soveltuvin osin EPPO voivat käyttää välinettä toimivaltansa ja tämän artiklan 2 kohdan d alakohdassa tarkoitettujen oikeuksiensa rajoissa.

5. Edellä 18 artiklassa tarkoitetuissa sopimuksissa on myös määrättävä komission oikeudesta vähentää suhteellisesti rahastosta myönnettävää tukea ja periä takaisin kaikki unionin talousarvioon kuuluvat määrät tapauksissa, joissa on kyse petoksesta, lahjonnasta tai unionin taloudellisiin etuihin vaikuttavista eturistiriidoista, joita jäsenvaltio ei ole korjannut, tai tällaisista sopimuksista johtuvan velvoitteen vakavasta rikkomisesta.

Päättäessään takaisinperinnän ja vähennyksen määrästä komissio noudattaa suhteellisuusperiaatetta ja ottaa huomioon unionin taloudellisia etuja vahingoittavan petoksen, lahjonnan ja eturistiriidan tai velvoitteen rikkomisen vakavuuden. Jäsenvaltiolle on annettava tilaisuus esittää huomautuksensa ennen vähennyksen tekemistä.

IV LUKU

TÄYDENTÄVYYS, SEURANTA JA ARVIOINTI

21 artikla

Koordinointi ja täydentävyys

Komissio ja asianomaiset jäsenvaltiot edistävät vastuualueidensa mukaisesti synergioita ja varmistavat toimivan koordinoinnin rahaston ja muiden unionin ohjelmien ja välineiden välillä, mukaan lukien InvestEU-ohjelma, teknisen tuen väline, elpymis- ja

palautumistukiväline ja asetuksen (EU) 2021/1060 soveltamisalaan kuuluvat rahastot. Tätä varten ne

(a) varmistavat eri välineiden täydentävyyden, synergian, johdonmukaisuuden ja yhtenäisyyden unionin, kansallisella ja tarvittaessa alueellisella tasolla sekä suunnitteluvaiheessa että täytäntöönpanon aikana;

(b) optimoivat koordinointimekanismeja päällekkäisyyksien välttämiseksi; sekä

(c) varmistavat täytäntöönpanosta ja valvonnasta vastaavien tahojen tiiviin yhteistyön unionin, kansallisella ja tarvittaessa alueellisella tasolla rahaston tavoitteiden saavuttamiseksi.

22 artikla

Tiedottaminen, viestintä ja julkisuus

1. Jäsenvaltioiden on asetettava tämän asetuksen 20 artiklan 2 kohdan d alakohdan i, ii ja iv alakohdassa tarkoitetut tiedot julkisesti ajantasaisina saataville yhdellä verkkosivustolla avoimessa koneellisesti luettavassa muodossa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/1024[62] 5 artiklan 1 kohdan mukaisesti, jotta tietoja voidaan lajitella, etsiä, poimia, vertailla ja käyttää uudelleen. Tämän asetuksen 20 artiklan 2 kohdan d alakohdan i ja ii alakohdassa tarkoitettuja tietoja ei saa julkaista asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 38 artiklan 3 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa tai jos maksettu suora tulotuki on pienempi kuin 15 000 euroa.

2. Unionin rahoituksen saajien on ilmaistava kyseisen rahoituksen alkuperä ja varmistettava unionin rahoituksen näkyvyys, erityisesti kun ne tekevät tunnetuksi toimia ja niiden tuloksia, tarjoamalla johdonmukaista, olennaista ja oikeasuhteista kohdennettua tietoa useille kohderyhmille, mukaan lukien tiedotusvälineet ja suuri yleisö.

3. Komissio toteuttaa tiedotus- ja viestintätoimia, jotka koskevat rahastoa sekä tämän asetuksen nojalla toteutettuja toimia ja niissä saavutettuja tuloksia, mukaan lukien tarvittaessa ja kansallisten viranomaisten suostumuksella yhteiset viestintätoimet kansallisten viranomaisten sekä Euroopan parlamentin ja komission asianomaisessa jäsenvaltiossa sijaitsevien edustustojen kanssa.

23 artikla

Täytäntöönpanon seuranta

1. Kunkin asianomaisen jäsenvaltion on raportoitava komissiolle joka toinen vuosi suunnitelmansa täytäntöönpanosta osana asetuksen (EU) 2018/1999 17 artiklan ja 28 artiklan mukaista yhdennettyä kansallista energia- ja ilmastosuunnitelmaa koskevaa edistymiskertomustaan. Asianomaisten jäsenvaltioiden on sisällytettävä edistymiskertomukseensa

[62] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2019/1024/EY, annettu 20 päivänä kesäkuuta 2019, avoimesta datasta ja julkisen sektorin hallussa olevien tietojen uudelleenkäytöstä (EUVL L 172, 26.6.2019, s. 56).

(a) yksityiskohtaiset määrälliset tiedot energiaköyhyydestä kärsivien kotitalouksien määrästä;

(b) soveltuvin osin yksityiskohtaiset tiedot edistymisestä energiaköyhyydessä olevien kotitalouksien määrän vähentämistä koskevan kansallisen ohjeellisen tavoitteen saavuttamisessa;

(c) yksityiskohtaiset tiedot suunnitelmaan sisältyvien toimenpiteiden ja investointien tuloksista;

(d) asetuksen (EU) 2018/1999 18 ja 24 artiklan mukaisesti raportoidut tiedot kasvihuonekaasupolitiikoista ja -toimenpiteistä sekä ennusteista sekä energiaköyhyydestä;

(e) direktiivin 2010/31/EU mukaisten rakennusten pitkän aikavälin perusparannusstrategioiden yhteydessä raportoidut tiedot;

(f) vuonna 2027 arvio 17 artiklan 5 kohdassa tarkoitetusta suunnitelmasta ottaen huomioon direktiivin 2003/087/EY IV a luvun mukaisesti perustetun rakennusten ja tieliikenteen päästökauppajärjestelmän todelliset välittömät vaikutukset;

(g) tiedot suunnitelmansa muutoksista 17 artiklan mukaisesti.

2. Komissio seuraa rahaston täytäntöönpanoa ja mittaa sen tavoitteiden saavuttamista. Täytäntöönpanon seurannan on oltava kohdennettua ja oikeassa suhteessa rahastosta toteutettaviin toimiin.

3. Komission tulosraportointijärjestelmällä on varmistettava, että toimien toteutuksen ja tulosten seurannassa käytettävät tiedot kerätään tehokkaasti, tuloksellisesti ja oikea-aikaisesti. Sitä varten unionin rahoituksen saajille on asetettava oikeasuhteiset raportointivaatimukset.

4. Siirretään komissiolle valta antaa 25 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä tämän asetuksen täydentämiseksi vahvistamalla yhteiset indikaattorit, joiden avulla raportoidaan edistymisestä ja seurataan ja arvioidaan rahaston 1 artiklassa asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

V LUKU
LOPPUSÄÄNNÖKSET

24 artikla

Rahaston arviointi ja uudelleentarkastelu

1. Komissio toimittaa viimeistään 1 päivänä heinäkuuta 2028 Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle arviointikertomuksen rahaston täytäntöönpanosta ja toiminnasta.

2. Komissio toimittaa Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle riippumattoman jälkiarviointikertomuksen viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2033.

3. Arviointikertomuksessa arvioidaan erityisesti sitä, missä määrin 1 artiklassa säädetyt rahaston tavoitteet on saavutettu, sekä varojen käytön tehokkuutta ja unionin tason

lisäarvoa. Siinä on tarkasteltava kaikkien 6 artiklassa säädettyjen tavoitteiden ja toimien merkitystä ottaen huomioon direktiivin 2003/87/EY IV a luvun mukaisen rakennusten ja tieliikenteen päästökauppajärjestelmän kasvihuonekaasupäästöihin kohdistuvat vaikutukset sekä jäsenvaltioiden Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/842[63] perusteella toteuttamat kansalliset toimenpiteetsitovien vuotuisten kasvihuonekaasupäästöjen vähennysten saavuttamiseksi. Raportissa on käsiteltävä myös sitä, ovatko rahaston määrärahat edelleen tarkoituksenmukaisia direktiivin 2003/87/EY IV a luvun mukaisessa rakennusten ja tieliikenteen päästökauppajärjestelmässä tapahtuvan päästöoikeuksien huutokaupan mahdollisten muutosten ja muiden asiaan liittyvien näkökohtien kannalta.

4. Arviointikertomukseen liitetään tarvittaessa ehdotus tämän asetuksen muuttamiseksi.

5. Jälkiarviointikertomuksessa on esitettävä rahaston kokonaisarviointi, ja siihen on sisällytettävä tiedot rahaston vaikutuksista.

25 artikla

Siirretyn säädösvallan käyttäminen

1. Komissiolle siirrettyä valtaa antaa delegoituja säädöksiä koskevat tässä artiklassa säädetyt edellytykset.

2. Siirretään komissiolle määräämättömäksi ajaksi 23 artiklan 4 kohdassa tarkoitettu valta antaa delegoituja säädöksiä.

3. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi milloin tahansa peruuttaa 23 artiklan 4 kohdassa tarkoitetun säädösvallan siirron. Peruuttamispäätöksellä lopetetaan tuossa päätöksessä mainittu säädösvallan siirto. Peruuttaminen tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona sitä koskeva päätös julkaistaan Euroopan unionin virallisessa lehdessä, tai jonakin myöhempänä, kyseisessä päätöksessä mainittuna päivänä. Peruuttamispäätös ei vaikuta jo voimassa olevien delegoitujen säädösten pätevyyteen.

4. Ennen kuin komissio hyväksyy delegoidun säädöksen, se kuulee kunkin jäsenvaltion nimeämiä asiantuntijoita paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti.

5. Heti kun komissio on antanut delegoidun säädöksen, komissio antaa sen tiedoksi yhtäaikaisesti Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

6. Edellä olevan 23 artiklan 4 kohdan nojalla annettu delegoitu säädös tulee voimaan ainoastaan, jos Euroopan parlamentti tai neuvosto ei ole kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asianomainen säädös on annettu tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle, ilmaissut vastustavansa sitä tai jos sekä Euroopan parlamentti että neuvosto ovat ennen mainitun määräajan päättymistä ilmoittaneet komissiolle, että ne eivät vastusta säädöstä. Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta tätä määräaikaa jatketaan kahdella kuukaudella.

---

63 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/842, annettu 30 päivänä toukokuuta 2018, sitovista vuotuisista kasvihuonekaasujen vähennyksistä jäsenvaltioissa vuosina 2021–2030, joilla edistetään ilmastotoimia Pariisin sopimuksen sitoumusten täyttämiseksi, sekä asetuksen (EU) N:o 525/2013 muuttamisesta (EUVL L 156, 19.6.2018, s. 26–42).

26 artikla

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Sitä sovelletaan päivästä, johon mennessä jäsenvaltioiden on saatettava voimaan direktiivin 2003/87/EY muuttamisesta direktiivin 2003/87/EY IV a luvun osalta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU)[64] [yyyy/nnnn] noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta	*Neuvoston puolesta*
Puhemies	*Puheenjohtaja*

64 [Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) yyyy/nnnn.... (EUVL …..).] [Direktiivi direktiivin 2003/87/EY muuttamisesta]

SÄÄDÖKSEEN LIITTYVÄ RAHOITUSSELVITYS

1. PERUSTIEDOT EHDOTUKSESTA/ALOITTEESTA

1.1. Ehdotuksen/aloitteen nimi

1.2. Toimintalohko(t)

1.3. Ehdotus/aloite liittyy

1.4. Tavoite/tavoitteet

1.4.1. Yleistavoite (Yleistavoitteet)

1.4.2. Erityistavoite (Erityistavoitteet)

1.4.3. Odotettavissa olevat tulokset ja vaikutukset

1.4.4. Tulosindikaattorit

1.5. Ehdotuksen/aloitteen perustelut

1.5.1. Tarpeet, joihin ehdotuksella/aloitteella vastataan lyhyellä tai pitkällä aikavälillä sekä aloitteen yksityiskohtainen toteutusaikataulu

1.5.2. EU:n osallistumisesta saatava lisäarvo (joka voi olla seurausta eri tekijöistä, kuten koordinoinnin paranemisesta, oikeusvarmuudesta tai toiminnan vaikuttavuuden tai täydentävyyden paranemisesta). EU:n osallistumisesta saatavalla lisäarvolla tarkoitetaan tässä kohdassa arvoa, jonka EU:n osallistuminen tuottaa sen arvon lisäksi, joka olisi saatu aikaan pelkillä jäsenvaltioiden toimilla.

1.5.3. Vastaavista toimista saadut kokemukset

1.5.4. Yhteensopivuus monivuotisen rahoituskehyksen kanssa ja mahdolliset synergiaedut suhteessa muihin kyseeseen tuleviin välineisiin

1.5.5. Arvio käytettävissä olevista rahoitusvaihtoehdoista, mukaan lukien mahdollisuudet määrärahojen uudelleenkohdentamiseen

1.6. Ehdotetun toimen/aloitteen kesto ja rahoitusvaikutukset

1.7. Hallinnointitapa (Hallinnointitavat)

2. HALLINTATOIMENPITEET

2.1. Seuranta- ja raportointimääräykset

2.2. Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä(t)

2.2.1. Perustelut ehdotetu(i)lle hallinnointitavalle(/-tavoille), rahoituksen toteutusmekanismille(/-mekanismeille), maksujärjestelyille sekä valvontastrategialle

2.2.2. Tiedot todetuista riskeistä ja niiden vähentämiseksi käyttöön otetuista sisäisistä valvontajärjestelmistä

2.2.3. Valvonnan kustannustehokkuutta (valvontakustannusten suhde hallinnoitujen varojen arvoon) koskevat arviot ja perustelut sekä arviot maksujen suoritusajankohdan ja toiminnan päättämisajankohdan odotetuista virheriskitasoista

2.3. Toimenpiteet petosten ja sääntöjenvastaisuuksien ehkäisemiseksi

3. EHDOTUKSEN/ALOITTEEN ARVIOIDUT RAHOITUSVAIKUTUKSET

3.1. Kyseeseen tulevat monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeet ja menopuolen budjettikohdat

3.2. Arvioidut vaikutukset määrärahoihin

3.2.1. Yhteenveto arvioiduista vaikutuksista toimintamäärärahoihin

3.2.2. Yhteenveto arvioiduista vaikutuksista hallintomäärärahoihin

3.2.2.1. Henkilöresurssien arvioitu tarve

3.2.3. Yhteensopivuus nykyisen monivuotisen rahoituskehyksen kanssa

3.2.4. Ulkopuolisten tahojen rahoitusosuudet

3.3. Arvioidut vaikutukset tuloihin

SÄÄDÖKSEEN LIITTYVÄ RAHOITUSSELVITYS

1. PERUSTIEDOT EHDOTUKSESTA/ALOITTEESTA

1.1. Ehdotuksen/aloitteen nimi

Ehdotus – Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus sosiaalisen ilmastorahaston perustamisesta

1.2. Toimintalohko(t)

Ympäristö- ja ilmastotoimet, energiaköyhyys, energiatehokkuuden ja energiansäästön edistäminen, kestävien liikennemuotojen edistäminen

1.3. Ehdotus/aloite liittyy

☒ **uuteen toimeen**

☐ **uuteen toimeen, joka perustuu pilottihankkeeseen tai valmistelutoimeen**[65]

☐ **käynnissä olevan toimen jatkamiseen**

☐ **yhden tai useamman toimen sulauttamiseen tai uudelleen suuntaamiseen johonkin toiseen/uuteen toimeen**

1.4. Tavoite/tavoitteet

1.4.1. Yleistavoite (Yleistavoitteet)

Rahaston yleisenä tavoitteena on edistää siirtymistä ilmastoneutraaliuteen puuttumalla sosiaalisiin vaikutuksiin, joita aiheutuu rakennusten ja tieliikenteen kasvihuonekaasupäästöjen sisällyttämisestä direktiivin 2003/87/EY soveltamisalaan.

1.4.2. Erityistavoite (Erityistavoitteet)

Rahaston erityistavoitteena on tukea haavoittuvia kotitalouksia, haavoittuvia mikroyrityksiä ja haavoittuvia liikenteen käyttäjiä toimenpiteillä ja investoinneilla, joilla pyritään lisäämään rakennusten energiatehokkuutta esimerkiksi rakennusten perusparannusten avulla, vähentämään rakennusten lämmityksen ja jäähdytyksen hiilipäästöjä, mukaan lukien uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian integrointi, sekä rahoittamaan päästöttömän ja vähäpäästöisen liikkuvuuden ja liikenteen käyttöönottoa.

1.4.3. Odotettavissa olevat tulokset ja vaikutukset

Selvitys siitä, miten ehdotuksella/aloitteella on tarkoitus vaikuttaa edunsaajien/kohderyhmän tilanteeseen

Rahasto auttaa saavuttamaan EU:n tarkistetun kasvihuonekaasujen nettopäästöjen kokonaisvähennystavoitteen, joka on vähintään -55 prosenttia vuoteen 2030 mennessä vuoden 1990 tasoon verrattuna, tukemalla tarvittavia investointeja ja lieventämällä heikoimmassa asemassa oleviin ryhmiin kohdistuvia sosiaalisia vaikutuksia.

Rahastosta olisi myönnettävä varoja jäsenvaltioille sellaisten toimenpiteiden ja investointien tukemiseksi, joilla pyritään parantamaan rakennusten energiatehokkuutta, toteuttamaan rakennusten perusparannuksia ja vähentämään rakennusten lämmityksen ja jäähdytyksen hiilipäästöjä, muun muassa uusiutuvia

[65] Sellaisina kuin nämä on määritelty varainhoitoasetuksen 58 artiklan 2 kohdan a ja b alakohdassa.

energialähteitä hyödyntävän energiantuotannon käyttöönoton avulla, sekä rahoittamaan päästötöntä ja vähäpäästöistä liikkuvuutta ja liikennettä.

1.4.4. Tulosindikaattorit

Selvitys siitä, millaisin indikaattorein ehdotuksen/aloitteen etenemistä ja tuloksia seurataan.

Tuotosindikaattorit

Indikaattori 1: Komission hyväksymien suunnitelmien lukumäärä

Indikaattori 2: Suunnitelmiin osoitetut kokonaistukimäärärahat

Tulosindikaattorit:

Indikaattori 3: Toteutettujen suunnitelmien lukumäärä

Vaikutusindikaattorit:

Indikaattori nro 4: Saavutetut tavoitteet, jotka on esitetty suunnitelmissa

1.5. Ehdotuksen/aloitteen perustelut

1.5.1. Tarpeet, joihin ehdotuksella/aloitteella vastataan lyhyellä tai pitkällä aikavälillä sekä aloitteen yksityiskohtainen toteutusaikataulu

Kunkin jäsenvaltion on noudatettava asetuksessa esitettyjä vaatimuksia. Tämä vähentää sosiaalista epätasapainoa jäsenvaltioiden välillä ja sisällä, kun pyritään saavuttamaan päivitetty tavoite kasvihuonekaasujen nettopäästöjen vähentämisestä 55 prosentilla vuoteen 1990 verrattuna, erityisesti rakennusten ja tieliikenteen päästökaupan osalta.

Rahastoa sovelletaan vuodesta 2025 vuoteen 2032.

1.5.2. EU:n osallistumisesta saatava lisäarvo (joka voi olla seurausta eri tekijöistä, kuten koordinoinnin paranemisesta, oikeusvarmuudesta tai toiminnan vaikuttavuuden tai täydentävyyden paranemisesta). EU:n osallistumisesta saatavalla lisäarvolla tarkoitetaan tässä kohdassa arvoa, jonka EU:n osallistuminen tuottaa sen arvon lisäksi, joka olisi saatu aikaan pelkillä jäsenvaltioiden toimilla.

Syyt siihen, miksi toimi toteutetaan EU:n tasolla (ennen toteutusta)

Ilmastonmuutos on valtioiden rajat ylittävä ongelma, ja EU:n toimilla voidaan täydentää ja vahvistaa kansallisia toimia tuloksellisesti. Vuoteen 2030 ulottuvan EU:n kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistavoitteen nostaminen vaikuttaa moniin EU:n talouden aloihin, minkä vuoksi on välttämätöntä toteuttaa koordinoituja toimia ja antaa taloudellista tukea EU:n tasolla. Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä ’SEUT-sopimus’, 191 artiklan 1 kohdan mukaisesti unionin ympäristöpolitiikalla on edistettävä ympäristön laadun säilyttämistä, suojelua ja parantamista; sekä edistettävä kansainvälisellä tasolla toimenpiteitä, joilla puututaan alueellisiin ja maailmanlaajuisiin ympäristöongelmiin ja erityisesti torjutaan ilmastonmuutosta; Unionin ympäristöpolitiikalla pyritään suojelun korkeaan tasoon unionin eri alueiden tilanteiden erilaisuus huomioon ottaen.

Lisäksi SEUT-sopimuksen 194 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti ja jäsenvaltioiden välisen yhteisvastuun hengessä unionin energiapolitiikalla pyritään edistämään energiatehokkuutta ja energiansäästöä sekä uusiin ja uusiutuviin energialähteisiin perustuvien energiamuotojen kehittämistä.

Rahaston on myös puututtava haavoittuvien liikenteen käyttäjien tilanteeseen. Sillä olisi tuettava toimenpiteitä, joilla helpotetaan päästöttömien ja vähäpäästöisten liikkuvuus- ja liikenneratkaisujen, myös julkisen liikenteen, saatavuutta ja edistetään siten SEUT-sopimuksen 91 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettujen yhteisen liikennepolitiikan tavoitteiden saavuttamista.

Perustettavalla rahastolla kevennetään rakennusten ja tieliikenteen päästökaupasta aiheutuvaa sosiaalista taakkaa tukemalla jäsenvaltioiden toimenpiteitä ja investointeja, joilla pyritään parantamaan rakennusten energiatehokkuutta, toteuttamaan rakennusten perusparannuksia ja vähentämään rakennusten lämmityksen ja jäähdytyksen hiilipäästöjä, mukaan lukien uusiutuvista energialähteistä tuotetun energian integrointi, sekä rahoittamaan päästötöntä ja vähäpäästöistä liikkuvuutta ja liikennettä.

Odotettavissa oleva EU:n tason lisäarvo (toteutuksen jälkeen)

Rahastosta myönnettävä rahoitustuki jaetaan reilusti ja oikeudenmukaisesti, jotta voidaan puuttua EU:n kansalaisten heikoimmassa asemassa oleviin ryhmiin kohdistuviin sosiaalisiin vaikutuksiin kaikissa jäsenvaltioissa. Saadakseen rahoitusta jäsenvaltioiden on laadittava sosiaalisuunnitelmat, joissa luetellaan toimet (toimenpiteet ja investoinnit), joita ne aikovat rahoittaa rahastosta. Unionin talousarviosta myönnettävä rahoitus keskitetään toimiin, joiden tavoitteita jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa yksin (välttämättömyyskriteeri) ja joissa unionin toiminta voi tuoda lisäarvoa verrattuna jäsenvaltioiden yksinään toteuttamiin toimiin. Unionin tason toimia tarvitaan, jotta voidaan koordinoida asianmukaisia toimia, joilla vastastaan rakennusten ja tieliikenteen päästökaupan sosiaalisiin haasteisiin (tehokkuuskriteeri). Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tätä tavoitetta yksin, kun taas unionin toimilla voidaan saavuttaa lisäarvoa, kun perustetaan väline, jonka tarkoituksena on tukea jäsenvaltioita taloudellisesti tarpeellisten toimenpiteiden ja investointien suunnittelussa ja toteuttamisessa.

1.5.3. Vastaavista toimista saadut kokemukset

Rahasto perustuu muun unionin rahoituksen täytäntöönpanosta saatuihin kokemuksiin. Rahaston perustamisessa ja sen toiminnan täytäntöönpanossa noudatetaan elpymis- ja palautumistukivälineen pääperiaatteita.

1.5.4. Yhteensopivuus monivuotisen rahoituskehyksen kanssa ja mahdolliset synergiaedut suhteessa muihin kyseeseen tuleviin välineisiin

Euroopan vihreän kehityksen ohjelman ja eurooppalaisen ilmastolain ilmastoneutraaliustavoite sekä vihreä ja digitaalinen siirtymä ovat Euroopan unionin keskeisiä painopisteitä. Fit for 55 -paketti, Next Generation EU -väline ja monivuotinen rahoituskehys vuosiksi 2021-2027 auttavat saavuttamaan rinnakkaiset vihreän ja digitaalista siirtymät, joihin Eurooppa pyrkii. Näiden politiikkojen yhdistelmällä puututaan covid-19-pandemiasta johtuvaan talouskriisiin ja nopeutetaan siirtymistä puhtaaseen ja kestävään talouteen yhdistämällä ilmastotoimet ja talouskasvu.

Tämä ehdotus on osa ilmasto- ja energia-alan 55-valmiuspakettia. Paketin yleisenä tavoitteena on mukauttaa unionin lainsäädäntö EU:n kunnianhimoisempiin ilmastotavoitteisiin. Kaikki paketin aloitteet liittyvät läheisesti toisiinsa, ja kukin niistä riippuu muiden aloitteiden suunnittelusta. Tämä lainsäädäntöehdotus täydentää pakettiin sisältyviä ehdotuksia, ja se on yhdenmukainen niiden kanssa.

Rahasto rahoitetaan monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeesta 3 ”Luonnonvarat ja ympäristö” ja vuotuisesta budjettinimikkeistöstä osana ”Ympäristö- ja ilmastotoimet” -klusteria 9.

Sosiaalisen ilmastorahaston koon olisi periaatteessa vastattava 25:tä prosenttia odotetuista tuloista, jotka saadaan tieliikenteen ja rakennusten sisällyttämisestä direktiivin 2003/87/EY soveltamisalaan. Komissio esittää lähiaikoina omia varoja koskevan päätöksen muuttamista koskevan ehdotuksen, jonka mukaan jäsenvaltioiden olisi asetettava kyseiset tulot unionin talousarvioon omina varoina.

Edellä mainittua osuutta vastaava määrä on käytettävissä monivuotisessa rahoituskehyksessä rahaston tukemiseen. Tätä varten komissio ehdottaa piakkoin monivuotisen rahoituskehyksen kohdennettua tarkistusta otsakkeen 3 ”Luonnonvarat ja ympäristö” maksusitoumusmäärärahojen enimmäismäärän nostamiseksi 2 176 miljoonalla eurolla vuonna 2025, 9 132 miljoonalla eurolla vuonna 2026 ja 8 786 miljoonalla eurolla vuonna 2027 vuoden 2018 hintoina.

Koska ehdotetut maksusitoumusmäärärahojen enimmäismäärän korotukset johtavat vastaavaan maksumäärärahojen lisäykseen, komissio ehdottaa, että vuosien 2025, 2026 ja 2027 maksumäärärahojen enimmäismäärää tarkistetaan samoilla määrillä.

Mitä tulee synergioihin muiden välineiden kanssa, merkittävin on elpymis- ja palautumistukiväline, jonka ansiosta jäsenvaltiot voivat jo rahoittaa toimenpiteitä energiaköyhyyden vähentämiseksi. Elpymis- ja palautumistukivälineellä täydennetään jäsenvaltioille suoritettavia rahoitusosuuksia vuoden 2026 loppuun mennessä, joten tämä sosiaalinen ilmastorahasto täydentäisi sitä ajallaan ja soveltamisalallaan keskittyen heikoimmassa asemassa oleviin. Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto ja erityisesti sen osa Next Generation EU -välineestä myönnettävästä rahoituksesta päättyvät pian sosiaalisen ilmastorahaston perustamisen jälkeen.

1.5.5. Arvio käytettävissä olevista rahoitusvaihtoehdoista, mukaan lukien mahdollisuudet määrärahojen uudelleenkohdentamiseen

Rahasto täydentää muita unionin ohjelmia, erityisesti elpymis- ja palautumistukivälineestä rahoitettuja hankkeita, ja siinä varmistetaan synergiaedut niiden kanssa.

Jäsenvaltioiden ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelman perusteella rahastosta myönnetään tukea, jota ei tarvitse maksaa takaisin, sellaisten kansallisten järjestelmien rahoitukseen, joilla tuetaan pienituloisia kotitalouksia pääasiassa investointituen ja tarvittaessa väliaikaisen tulotuen kautta.

1.6. Ehdotetun toimen/aloitteen kesto ja rahoitusvaikutukset

☒ **kesto on rajattu**

☐ toiminta alkaa [PP/KK]VVVV ja päättyy [PP/KK]VVVV.

☒ Rahoitusvaikutukset alkavat vuonna 2025 ja päättyvät vuonna 2032 maksusitoumusmäärärahojen osalta ja alkavat vuonna 2025 ja päättyvät vuonna 2032 maksumäärärahojen osalta.

☐ **kestoa ei ole rajattu**

☐ Käynnistysvaihe alkaa vuonna VVVV ja päättyy vuonna VVVV, minkä jälkeen toteutus täydessä laajuudessa.

1.7. Hallinnointitapa (Hallinnointitavat)[66]

☒ **Suora hallinnointi**, jonka komissio toteuttaa käyttämällä

☒ yksiköitään, myös unionin edustustoissa olevaa henkilöstöään

☐ toimeenpanovirastoja

☐ **Hallinnointi yhteistyössä** jäsenvaltioiden kanssa

☐ **Välillinen hallinnointi**, jossa täytäntöönpanotehtäviä on siirretty

☐ kolmansille maille tai niiden nimeämille elimille

☐ kansainvälisille järjestöille ja niiden erityisjärjestöille (tarkennettava)

☐ Euroopan investointipankille tai Euroopan investointirahastolle

☐ varainhoitoasetuksen 70 ja 71 artiklassa tarkoitetuille elimille

☐ julkisoikeudellisille yhteisöille

☐ sellaisille julkisen palvelun tehtäviä hoitaville yksityisoikeudellisille elimille, jotka antavat riittävät rahoitustakuut

☐ sellaisille jäsenvaltion yksityisoikeuden mukaisille elimille, joille on annettu tehtäväksi julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuden toteuttaminen ja jotka antavat riittävät rahoitustakuut

☐ henkilöille, joille on annettu tehtäväksi toteuttaa SEU-sopimuksen V osaston mukaisia yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan erityistoimia ja jotka nimetään asiaa koskevassa perussäädöksessä.

Jos käytetään useampaa kuin yhtä hallinnointitapaa, huomautuksille varatussa kohdassa olisi annettava lisätietoja.

Huomautukset

Ei sovelleta

[66] Kuvaukset eri hallinnointitavoista ja viittaukset varainhoitoasetukseen ovat saatavilla budjettipääosaston verkkosivuilla osoitteessa: https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx

2. HALLINTATOIMENPITEET

2.1. Seuranta- ja raportointimääräykset

Ilmoitetaan sovellettavat aikavälit ja edellytykset.

Rahaston toiminnan täytäntöönpanon tuloksellisuuden seuraamiseksi perustetaan järjestelmä, jolla haetaan ja suoritetaan maksuja rahastosta.

Saadakseen rahoitusta rahastosta jäsenvaltioiden olisi laadittava ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelman, jäljempänä ’suunnitelmat’, joissa esitetään rahoitettavat toimenpiteet ja investoinnit. Komissio arvioi kyseiset suunnitelmat ja voi hyväksyä ne vasta, kun niiden tuloksellisuudesta, tehokkuudesta, merkityksellisyydestä ja johdonmukaisuudesta on tehty myönteinen arvio. Tukimäärärahat maksetaan sen jälkeen, kun asianomaisen jäsenvaltion kanssa sovitut välitavoitteet ja tavoitteet on saavutettu. Suunnitelmien toimittamisen aikataulu ja edistymiskertomukset ovat yhdenmukaisia asetuksen (EU) 2018/1999 mukaisesti toimitettujen yhdennettyjen kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien päivitysten kanssa.

Tätä varten jäsenvaltiot voivat kahdesti vuodessa pyytää rahastosta tukea, ja pyyntöön olisi liitettävä todisteet välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttamisessa tapahtuneesta edistymisestä. Jäsenvaltioiden olisi raportoitava komissiolle edistymisestä, jota on saavutettu suunnitelmien mukaisten toimenpiteiden ja investointien toteuttamisessa, hallintoasetuksen mukaisesti joka toinen vuosi, kun ne raportoivat kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien täytäntöönpanosta.

Rahaston vaikuttavuudesta, tehokkuudesta, merkityksellisyydestä ja johdonmukaisuudesta tehdään arviointi ja jälkiarviointi. Komissio liittää arviointiin tarvittaessa ehdotuksen asetuksen tarkistamiseksi.

2.2. Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä(t)

2.2.1. Perustelut ehdotetu(i)lle hallinnointitavalle(/-tavoille), rahoituksen toteutusmekanismille(/-mekanismeille), maksujärjestelyille sekä valvontastrategialle

Sopivin ratkaisu on rahoittaa jäsenvaltioiden toimittamiin suunnitelmiin sisältyviä toimia kansallisin osuuksin. Suoralla hallinnoinnilla yhdistettynä tulosperusteiseen välineeseen varmistetaan parhaiten tuesta saatavat tulokset ja minimoidaan prosessiin liittyvät hallintorakenteet, mikä myös vähentää monimutkaisuutta ja hallinnollisia kustannuksia.

Rahastolla odotetaan olevan seuraava aikataulu:

Jäsenvaltiot saattavat aloittaa rahaston käyttöä koskevien suunnitelmaluonnosten toimittamisen vuoden 2023 puolivälistä alkaen.

Komission yksiköiden olisi aloitettava vuoden 2023 lopussa ja vuoden 2024 alussa rahaston raportointivaatimuksia koskevien delegoitujen säädösten valmistelu.

Rahaston perustamista koskevan asetuksen suunniteltu soveltamisen alkamispäivä on 30. kesäkuuta 2024.

Kesäkuun 30. päivä 2024 on myös määräaika, johon mennessä jäsenvaltioiden olisi toimitettava suunnitelmansa virallisesti komissiolle. Kuten edellä mainittiin, ne voivat kuitenkin aloittaa näiden suunnitelmien toimittamisen jo vuoden 2023 puolivälissä, koska ne on toimitettava hallintoasetuksen mukaisten kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien yhteydessä.

Komission on arvioitava rahaston käyttöä koskevat suunnitelmat 30 päivä kesäkuuta ja 31 päivänä joulukuuta 2024 välisenä aikana ja annettava mahdollisesti delegoituja säädöksiä niiden hyväksymistä varten. Tämä on valtava työmäärä, kun otetaan huomioon, että suunnitteilla on sama järjestelmä kuin elpymis- ja palautumistukivälineessä/-suunnitelmissa.

Komissio aloittaa vuoden 2025 alkupuolella yksittäisten sopimusten allekirjoittamisen jäsenvaltioiden kanssa rahaston varojen käytöstä. Nämä ovat rahoitussitoumuksia, jotka koskevat jäsenvaltioiden varojen käyttöä rahastosta.

Jäsenvaltiot saattavat aloittaa maksujen pyytämisen rahastosta vuoden 2025 puolivälistä alkaen. Jäsenvaltiot voivat pyytää rahastolta maksuja kahdesti vuodessa. Maksut suoritetaan saavutettujen välitavoitteiden ja tavoitteiden arvioinnin perusteella.

2.2.2. Tiedot todetuista riskeistä ja niiden vähentämiseksi käyttöön otetuista sisäisistä valvontajärjestelmistä

Riski liittyy tuloksellisuuden mittaamiseen (ennalta määritettyjä tavoitteita/välitavoitteita ei saavuteta) tai vakaviin sääntöjenvastaisuuksiin.

Riskien vähentämiseksi otetaan käyttöön seuraavia toimenpiteitä:

– perusteellinen arviointiprosessi ennen varojen maksamista tukea saavien jäsenvaltioiden saavuttamien välitavoitteiden/tavoitteiden perusteella;

– maksujen keskeyttäminen, varojen takaisinperintä tai sopimusten irtisanominen, jos edunsaajajäsenvaltiot eivät ole saavuttaneet välitavoitteita tai tavoitteita tai jos jäsenvaltioiden kanssa tehdyissä sopimuksissa on vakavia sääntöjenvastaisuuksia tai velvoitteiden laiminlyöntejä.

Komissio hallinnoi rahaston toiminnan täytäntöönpanoa suoraan varainhoitoasetuksen mukaisesti.

2.2.3. Valvonnan kustannustehokkuutta (valvontakustannusten suhde hallinnoitujen varojen arvoon) koskevat arviot ja perustelut sekä arviot maksujen suoritusajankohdan ja toiminnan päättämisajankohdan odotetuista virheriskitasoista

Jäsenvaltioille myönnetään tukimäärärahoja kustannuksiin perustumattomana rahoituksena.

2.3. Toimenpiteet petosten ja sääntöjenvastaisuuksien ehkäisemiseksi

Ilmoitetaan käytössä olevat ja suunnitellut ehkäisy- ja suojatoimenpiteet, esimerkiksi petostentorjuntastrategian pohjalta.

Asetus sisältää tarvittavat säännökset sen varmistamiseksi, että rahaston toiminnan täytäntöönpanossa suojataan unionin taloudellisia etuja.

Johdon tasoilla sovelletaan asianmukaisia sisäisen valvonnan prosesseja, ja ne on suunniteltava siten, että saadaan kohtuullinen varmuus seuraavien tavoitteiden saavuttamisesta: toimien vaikuttavuus, tehokkuus ja taloudellisuus; raportoinnin luotettavuus; varojen ja tietojen turvaaminen; tilien perustana olevien toimien laillisuuteen ja asianmukaisuuteen liittyvien riskien riittävä hallinta sekä petosten, lahjonnan, eturistiriitojen, sääntöjenvastaisuuksien ja rahastosta ja muista unionin ohjelmista myönnetyn päällekkäisen rahoituksen ehkäiseminen, havaitseminen ja korjaaminen.

3. EHDOTUKSEN/ALOITTEEN ARVIOIDUT RAHOITUSVAIKUTUKSET

3.1. Kyseeseen tulevat monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeet ja menopuolen budjettikohdat

Uudet perustettaviksi esitetyt budjettikohdat

Monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeiden ja budjettikohtien mukaisessa järjestyksessä.

Monivuotisen rahoituskehyksen otsake	Budjettikohta	Menolaji	Rahoitusosuudet			
	Lkm	JM/ EI-JM	EFTA-mailta	ehdokasmailta	kolmansilta mailta	varainhoitoasetuksen 21 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetut rahoitusosuudet
3	09 01 04 01 – Sosiaalisen ilmastorahaston tukimenot	EI-JM	EI	EI	EI	EI
3	09 05 01 — Sosiaalinen ilmastorahasto — Toimintamenot	Jaks.	EI	EI	EI	EI

3.2. Arvioidut vaikutukset määrärahoihin

3.2.1. Yhteenveto arvioiduista vaikutuksista toimintamäärärahoihin

☐ Ehdotus/aloite ei edellytä toimintamäärärahoja.

☒ Ehdotus/aloite edellyttää toimintamäärärahoja seuraavasti:

Monivuotisen rahoituskehyksen otsake	3	LUONNONVARAT JA YMPÄRISTÖ

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

			2025	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2031**	**2032**	**YHTEENSÄ**
Toimintamäärärahat											
09 05 01	Sitoumukset	–1	2 495,000	10 695,000	10 495,000	10 145,000	9 945,000	9 745,000	9 495,000	9 145,000	**72 160,000**
	Maksut	–2	2 495,000	10 695,000	10 495,000	10 145,000	9 945,000	9 745,000	9 495,000	9 145,000	**72 160,000**
Tiettyjen ohjelmien määrärahoista katettavat hallintomäärärahat											
09 01 04 01		–3	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	**40,000**
Ohjelman määrärahat YHTEENSÄ	**Sitoumukset**	**= 1 + 3**	**2 500,000**	**10 700,000**	**10 500,000**	**10 150,000**	**9 950,000**	**9 750,000**	**9 500,000**	**9 150,000**	**72 200,000**
	Maksut	**= 2 + 3**	**2 500,000**	**10 700,000**	**10 500,000**	**10 150,000**	**9 950,000**	**9 750,000**	**9 500,000**	**9 150,000**	**72 200,000**

Monivuotisen rahoituskehyksen otsake	7	’Hallintomenot’

Tämän osan täyttämisessä on käytettävä rahoitusselvityksen liitteessä (sisäisten sääntöjen liite V) olevaa hallintomäärärahoja koskevaa selvitystä, joka on laadittava ennen rahoitusselvityksen laatimista. Liite ladataan DECIDE-tietokantaan komission sisäistä lausuntokierrosta varten.

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	YHTEENSÄ
Henkilöresurssit		1,824	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	**88,464**
Muut hallintomenot		–	–	0,059	0,016	–	–	–	–	–	–	–	**0,075**
Monivuotisen rahoituskehyksen OTSAKKEESEEN 7 kuuluvat määrärahat YHTEENSÄ	(Sitoumukset yhteensä = maksut yhteensä)	1,824	8,664	8,723	8,680	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	**88,539**

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	YHTEENSÄ
Määrärahat YHTEENSÄ OTSAKKEISIIN kuuluvat sisältymättömät	Sitoumukset	1,824	8 664	8 723	2 508,680	10 708,664	10 508,664	10 158,664	9 958,664	9 758,664	9 508,664	9 158,664	**72 288,539**
	Maksut	1,824	8,664	8,723	2 508,680	10 708,664	10 508,664	10 158,664	9 958,664	9 758,664	9 508,664	9 158,664	**72 288,539**

3.2.2. Yhteenveto arvioiduista vaikutuksista hallintomäärärahoihin

☐ Ehdotus/aloite ei edellytä hallintomäärärahoja.

☒ Ehdotus/aloite edellyttää hallintomäärärahoja seuraavasti:

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	YHTEENSÄ
Monivuotisen rahoitus-kehyksen OTSAKE 7												
Henkilöresurssit	1,824	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	88,464
Muut hallintomenot	–	–	0,059	0,016	–	–	–	–	–	–	–	**0,075**
Monivuotisen rahoitus-kehyksen OTSAKE 7, välisumma	**1,824**	**8,664**	**8,723**	**8,680**	**8,664**	**8,664**	**8,664**	**8,664**	**8,664**	**8,664**	**8,664**	**88,539**
Monivuotisen rahoitus-kehyksen OTSAK-KEESEEN 7 sisältymättömät												
Henkilöresurssit												
Muut hallintomenot	–	–	–	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	**40,000**
Monivuotisen rahoitus-kehyksen OTSAKKEESEEN 7 sisältymättömät, välisumma	–	–	–	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	**40,000**
YHTEENSÄ	**1,824**	**8,664**	**8,723**	**13,680**	**13,664**	**13,664**	**13,664**	**13,664**	**13,664**	**13,664**	**13,664**	**128,539**

Henkilöresursseja ja muita hallintomenoja koskeva määrärahatarve katetaan toimen hallinnointiin jo osoitetuilla pääosaston määrärahoilla ja/tai pääosastossa toteutettujen uudelleenjärjestelyjen tuloksena saaduilla määrärahoilla sekä tarvittaessa sellaisilla lisäresursseilla, jotka toimea hallinnoiva pääosasto voi saada käyttöönsä vuotuisessa määrärahojen jakomenettelyssä talousarvion puitteissa.

3.2.2.1. Henkilöresurssien arvioitu tarve

☐ Ehdotus/aloite ei edellytä henkilöresursseja.

☒ Ehdotus/aloite edellyttää henkilöresursseja seuraavasti:

Arvio kokoaikaiseksi henkilöstöksi muutettuna

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Henkilöstötaulukkoon sisältyvät virat/toimet (virkamiehet ja väliaikaiset toimihenkilöt)											
20 01 02 01 (päätoimipaikka ja komission edustustot EU:ssa)	12	57	57	57	57	57	57	57	57	57	57
20 01 02 03 (edustustot EU:n ulkopuolella)											
01 01 01 01 (epäsuora tutkimustoiminta)											
01 01 01 11 (suora tutkimustoiminta)											
Muu budjettikohta (täsmennettävä)											
Ulkopuolinen henkilöstö (kokoaikaiseksi muutettuna) KOKOAIKAISEKSI MUUTETTUNA)[1]											
20 02 01 (kokonaismäärärahoista katettavat sopimussuhteiset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat ja vuokrahenkilöstö)											
20 02 03 (sopimussuhteiset ja paikalliset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat, vuokrahenkilöstö ja nuoremmat asiantuntijat EU:n ulkopuolisissa edustustoissa)											
XX 01 xx yy zz – päätoimipaikassa											
XX 01 xx yy zz – lähetystöissä											
01 01 01 02 (sopimussuhteiset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat ja vuokrahenkilöstö – epäsuora tutkimustoiminta)											
01 01 01 12 (suora tutkimustoiminta: sopimussuhteiset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat ja vuokrahenkilöstö)											
Muu budjettikohta (täsmennettävä)											
YHTEENSÄ	12	57	57	57	57	57	57	57	57	57	57

Henkilöresurssien tarve katetaan toimen hallinnointiin jo osoitetulla pääosaston henkilöstöllä ja/tai pääosastossa toteutettujen henkilöstön uudelleenjärjestelyjen tuloksena saadulla henkilöstöllä sekä tarvittaessa sellaisilla lisäresursseilla, jotka toimea hallinnoiva pääosasto voi saada käyttöönsä vuotuisessa määrärahojen jakomenettelyssä talousarvion puitteissa.

Kuvaus henkilöstön tehtävistä:

Virkamiehet ja väliaikaiset toimihenkilöt	• Suunnittelu, lainsäädännön laatiminen, kuulemiset, koordinointi komission yksiköiden kanssa • Kansallisten ilmastoalan toimintasuunnitelmien luonnosten ja lopullisten suunnitelmien arviointi synergiassa muiden prosessien (2023–2024) kanssa; • Avustussopimusten ja niihin liittyvien rahoitustoimien valmistelu ja hallinnointi; • Rahaston toiminnan täytäntöönpanon valvonta ja seuranta (2025 alkaen) • Budjetti- ja seurantamenettelyt budjettipääosaston kanssa (2025 alkaen)
Ulkopuolinen henkilöstö	

3.2.3. Yhteensopivuus nykyisen monivuotisen rahoituskehyksen kanssa

Ehdotus/aloite

☐ voidaan rahoittaa kokonaan kohdentamalla menoja uudelleen monivuotisen rahoituskehyksen kyseisen otsakkeen sisällä.

☐ edellyttää monivuotisen rahoituskehyksen kyseiseen otsakkeeseen sisältyvän kohdentamattoman liikkumavaran ja/tai monivuotista rahoituskehystä koskevassa asetuksessa määriteltyjen erityisvälineiden käyttöä.

☒ edellyttää monivuotisen rahoituskehyksen tarkistamista.

Rahasto rahoitetaan monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeesta 3 ”Luonnonvarat ja ympäristö” ja vuotuisesta budjettinimikkeistöstä osana klusteria 9 ”Ympäristö- ja ilmastotoimet”.

Sosiaalisen ilmastorahaston koon olisi periaatteessa vastattava 25:tä prosenttia odotetuista tuloista, jotka saadaan tieliikenteen ja rakennusten sisällyttämisestä direktiivin 2003/87/EY soveltamisalaan.

Edellä mainittua osuutta vastaava määrä on käytettävissä monivuotisessa rahoituskehyksessä rahaston tukemiseen. Tätä varten komissio ehdottaa piakkoin monivuotisen rahoituskehyksen kohdennettua tarkistusta otsakkeen 3 ”Luonnonvarat ja ympäristö” maksusitoumusmäärärahojen enimmäismäärän nostamiseksi 2 176 miljoonalla eurolla vuonna 2025, 9 132 miljoonalla eurolla vuonna 2026 ja 8 786 miljoonalla eurolla vuonna 2027 vuoden 2018 hintoina. Kun otetaan huomioon, että ehdotetut maksusitoumusmäärärahojen enimmäismäärän korotukset johtavat vastaavaan maksumäärärahojen lisäykseen, komissio ehdottaa, että vuosien 2025, 2026 ja 2027 maksumäärärahojen enimmäismäärää tarkistetaan vastaavasti.

3.2.4. Ulkopuolisten tahojen rahoitusosuudet

Ehdotus/aloite

☐ rahoittamiseen ei osallistu ulkopuolisia tahoja

☒ rahoittamiseen osallistuu ulkopuolisia tahoja seuraavasti (arvio):

Määrärahat, milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Rahoitukseen osallistuva taho	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*
Yhteis-rahoituksella katettavat määrärahat YHTEENSÄ	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*

3.3. Arvioidut vaikutukset tuloihin

☒ Ehdotuksella/aloitteella ei ole vaikutuksia tuloihin.

☐ Ehdotuksella/aloitteella on vaikutuksia tuloihin seuraavasti:

☐ vaikutukset omiin varoihin

☐ vaikutukset muihin tuloihin

tulot on kohdennettu menopuolen budjettikohtiin ☐

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Tulopuolen budjettikohta:	Käytettävissä olevat määrärahat kuluvana varainhoitovuonna	Ehdotuksen/aloitteen vaikutus[67]										
		2022	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2031**	**2032**
……. artikla												

Vastaava(t) menopuolen budjettikohta (budjettikohdat) käyttötarkoitukseensa sidottujen tulojen tapauksessa:

[…]

Muut huomautukset (esim. tuloihin kohdistuvan vaikutuksen laskemisessa käytetty menetelmä/kaava tai muut tiedot). [...]

[…]

[67] Perinteiset omat varat (tulli- ja sokerimaksut) on ilmoitettava nettomääräisinä eli bruttomäärästä on vähennettävä kantokuluja vastaava 20 prosentin osuus.